

ŽUPAN JOŽE DOLES PREDSTAVI
PRORAČUN

LEGENDA POSTOJNSKEGA
TURIZMA SREČKO ŠAJN

MARJANA KOROŠEC JE NAŠLA
DOMOVINO

KAPELICE NA BLOKAH

2

6

12

18

Bloški korak

glasilo občine Bloke

april 2007

letnik 8 | številka 2

cena: brezplačno | 2 € | 4 €

Pomlad

Nova vas, 21. 3. 2007 – Zelene trate, cvetnonedeljska butara, skleda regrata, zvončki in trobentice, pojoči ptički, pa fant in dekle v pojoči mesečini. To je pomlad – najboljši letni čas. Pa letos nam jo je malo zagodla. Tle malčki iz vrtca v Novi vasi so se komaj za prvi pomladni dan lahko do sitega nadričali po snegu.

Pa kaj zato. Vreme pač nikoli ni ta pravo in vse-

lej si mislimo: »Mi bi ga že znali bolje upravljati.« Toda pomlad je in tudi naš časopis se je odločil za že kar običajne pomladanske teme. V razgovoru nam je župan zaupal, da bodo Bloke letos bogatejše za marsikatero pridobitev. Pomladno vzpodbuden pa je tudi razgovor s Srečkom Šajnom, ki verjame, da je turizem dobrina in se je ne kaže odreči. Najbrž pa je tudi pripoved Marjane, kako je našla svojo domovino in Sv. Trojico

prijetna, vzpodbudna, pomladna. Pa morda nam je še kaj lepega uspelo zapisati.

Letošnjo pomlad pa moti medved, ki neprestano kroži okrog naših domačij in imamo vtis, kot da nam je neprestano za petami. Upajmo, da bodo pristojni že ukrepali in bomo lahko rekli. »Pomlad je najboljši letni čas.«

Stane Korenjak

Razgovor z županom občine Jožetom Dolesom ob sprejemu proračuna za leto 2007

Na Blokah imamo smeje načrte

Kot je zadnja leta že značilno za občino Bloke, ste tudi letos med prvimi občinami v Sloveniji sprejeli proračun za leto 2007. Tudi za letošnje leto imate v načrtu lepe projekte. Katere naloge ste si zadali, oziroma katere projekte boste uresničili?

Že po tradiciji v začetku koledarskega leta postavimo razvojni plan za tekoče leto. V ta namen smo tudi v letošnjem januarju sprejeli predlog proračuna za leto 2007, ki je po vrednosti rekorden, saj planiramo 1,9 milijonov evrov prihodkov in dobra 2 milijona evrov odhodkov. Razlika med prihodki in odhodki bo pokrita iz presežka proračuna iz leta 2006, kar pomeni, da smo lani s sredstvi gospodarili dobro.

Še pomembnejše od vrednosti celotnega proračuna je podatek, kolikšen delež celotne pogače bomo uspeli nameniti za investicije. Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da bomo v letu 2007 za investicije namenili več kot 60 % vseh sredstev iz občinskega proračuna Občine Bloke. To med drugim tudi pomeni, da smo uspešni pri pridobivanju dodatnih sredstev. Na osnovi teh podatkov se da utemeljeno sklepati, da smo na Občini Bloke uspešni tudi pri obvladovanju stroškov za neinvesticijsko porabo, ki temelji na zakonskih obveznostih občine.

nova knjižnice (lokacija nad pošto v Novi vasi). Vrednost investicije ocenjujemo na 236.000 evrov, od tega bomo 91.000 evrov prejeli od ministrstva za kulturo, razliko pa bomo zagotovili iz občinskega proračuna. V sklopu te investicije bomo obnovili zahodni del »dvorane« v vseh etažah vključno s podstrešjem, kjer imamo namen pridobiti dodatne prostore za potrebe društev, ki delujejo v občini. Priprave na investicijo so v zaključni fazi, od ministrstva za kulturo in ministrstva za finance smo že prejeli ustrežna soglasja k tej investiciji, zato bomo kmalu pristopili k izbiri izvajalca za izvedbo del.

Pomembna sredstva smo namenili tudi za program nakupa zemljišč. V ta namen smo rezervirali sredstva v višini 221.000 evrov. V programu nakupa zemljišč je končno predviden tudi nakup razpadajočega vojaškega kompleksa v Veliki Blokah, nekaj sredstev pa je rezerviranih za nakup nekaterih manjših zemljišč v Novi vasi.

Velik del občinskega proračuna bomo letos vložili tudi v posodobitev in razširitev vodovodnega omrežja na področju občine Bloke. V ta namen smo v letošnjem proračunu rezervirali sredstva v višini 150.000 evrov. Slabe dve tretjini teh sredstev je predvidenih za izgradnjo tlačnega voda od nove vrtnice pri naselju Škrabče do vodohrama na

ma razširitev vodovodnega sistema, za kar smo namenili okrog 41.700 evrov.

Kot običajno bomo tudi v letu 2007 del proračuna namenili za posodobitev cestnega omrežja. V ta namen smo letos namenili 92.000 evrov. S temi sredstvi nameravamo dokončati posodobitev še zadnjega cestnega odseka v makadamski izvedbi od naselja Lovranovo do naselja Bočkovo, nekaj sredstev pa bomo namenili za druga vzdrževalno-investicijska dela na ostalih lokalnih cestah v občini Bloke. Tudi za izvedbo posodobitev cestnega omrežja bomo letos prejeli dodatna sredstva od Vladne službe za lokalno samoupravo in regionalno politiko, in sicer v višini 34.000 evrov.

Leto 2007 si bomo zapomnili tudi po dokončanju izgradnje čistilne naprave in mrliške vežice pri Fari. Za dokončanje obeh investicij, ki smo jih začeli v letu 2006, skupaj z ureditvijo okolice in dostopom smo v letošnjem proračunu namenili 324.000 evrov. Ob tem podatku je potrebno upoštevati, da so določena dela na teh investicijah bila izvedena že lani, do plačilnih obveznosti pa bo zaradi pogodbenih rokov prišlo v letu 2007. Na obeh investicijah so v tem trenutku rešene vse izvedbene podrobnosti, izbrani so tudi izvajalci za izvedbo. V kolikor nam bodo vremenski pogoji naklonjeni, lahko zaključek teh dveh pomembnih investicij pričakujemo v prvi polo-

PLANIRANI ODHODKI PRORAČUNA ZA LETO 2007

Nakup opreme	4.173,00 €
Komunalna infrastruktura	47.197,00 €
Investicijsko vzdrževanje cest	91.804,00 €
Inv. v izobraževanju	55.124,00 €
Gradnja mrliške vežice, ureditev okolice	156.485,00 €
Adaptacija javne knjižnice	235.937,00 €
Gradnja čistilne naprave	167.335,00 €
Izdelava vrtine, razširitev vodovodnega omrežja	150.225,00 €
Nakup zemljišča	221.130,00 €
Izdelava prostorskega reda	33.686,00 €
Vzdrževanje športnih objektov	22.500,00 €
Investicijski transferi	58.004,00 €
Investicijski odhodki in transferi skupaj	1.243.600,00 €
Ostali zakonski stroški	796.515,00 €
Skupaj odhodki	2.040.115,00 €

Podrobnejši pregled planiranih investicijskih odhodkov v letu 2007 je predstavljen v naslednji tabeli oziroma v nadaljevanju tega prispevka.

OBNOVITVENA DELA JAVNE KNJIŽNICE V NOVI VASI

Letošnja največja investicija v občini Bloke bo ob-

Gradiškem. Tudi izvedba te investicije bo finančno podprta s strani Vladne službe za lokalno samoupravo in regionalno politiko. V ta namen bomo v letošnjem letu prejeli dodatnih 64.000 evrov. Priprave na začetek izgradnje tlačnega voda so v zaključni fazi. Po pridobitvi gradbenega dovoljenja bomo pristopili k izbiri izvajalca in izvedbi. Na področju vodooskrbe bomo v letu 2007 izvedli tudi nekaj drugih prepotrebnih obnovitev oziro-

Župan Jože Doles

vici tega leta.

V več zaporednih letih smo načrtovali in izvedli najrazličnejša posodobitvena dela na objektu osnovne šole. S posodobitvami na tem objektu bomo nadaljevali tudi letos. V ta namen smo namenili okrog 77.000 evrov. S temi sredstvi nameravamo obnoviti in posodobiti sistem ogrevan-

ja. Del sredstev bo namenjenih tudi za postavitev nove ograje na šolskem asfaltnem igrišču izvedbi v Novi vasi.

V proračunu občine Bloke za leto 2007 je predvidena še izvedba večjega števila manjših projektov, med katerimi je vredno omeniti sofinanciranje medicinske opreme za zdravstveno postajo v Novi vasi, sofinanciranje obnove sakralnih objektov na področju naše občine in drugi investicijski transferi, ki jih namenjamo na področju različnih dejavnosti v občini Bloke in izven nje v skupni vrednosti 58.000 evrov. Nekaj sredstev smo namenili tudi za pokrivanje materialnih stroškov za potrebe vaških odborov in potrebe drugih manjših investicijskih posegov na različnih področjih kot na primer razširitev javne razsvetljave in drugo v vrednosti 47.000 evrov.

S proračunom občine Bloke za leto 2007 smo, na podlagi sistemskega dela v preteklih letih in prizadevanjih za pridobitev dodatnih virov, uspeli za potrebe vseh investicij zagotoviti dobra 1,2 milijona evrov, kar pomeni 38 % več kot v letu 2006.

Ugodno se razvijajo tudi aktivnosti v zvezi z regionalizacijo Slovenije. V ta namen naj bi Notranjsko-kraška regija prejela pomembna sredstva iz naslova neposrednih regionalnih vzpodbud. Na tej podlagi si tudi na naši občini obetamo pridobiti pomembne dodatne vire, ki jih bomo namenili za nadaljnji razvoj Bloške planote. Natančnejše informacije o tej temi pa bomo lahko posredovali kasneje, ko bo znanih več podatkov na nivoju regije in države.

V prejšnji številki Bloškega koraka smo vam

Osebo menim, da je občinska strategija vsekakor prijazna do mladih. Investicije, ki jih vlagamo v šolo, so vendar namenjene njim. V preteklosti smo uredili vrtec in zdravstveno postajo. Letos bomo pri šoli uredili javno knjižnico in opravili še nekatere druge izboljšave. Pa tudi tipično komunalne zadeve kot so dobre in redno čiščene in vzdrževane ceste, pitna voda, dajejo kvaliteto življenja na Blokah.

Z vsem povedanim se najbrž vsakdo strinja. Toda vprašanje je bilo specifično in se je nanašalo le na problematiko mladih družin ter na njihove specifične probleme, kot so stanovanja ali morda točneje zazidljive stanovanjske parcele ali pa odpiralni čas vrtca, saj je deseturni odpiralni čas prekratek za vse tiste, ki so zaposleni daleč. Stanovanjske parcele so še poseben problem, saj se je to vprašanje v zadnjem desetletju ali več reševalo tako, da so starši, če so imeli dovolj velik vrt, dali »zavrtove« komu od otrok kot zazidalno parcelo, čeprav to nekako kviri izgled notranjske vasi. V Velikih Blokah so se nekateri uspešno dogovorili med seboj. Združili so parcele ter jih na novo razdelili. Ker seveda na ta način niso spoštovana načela urbanizma, te hiše sedaj »štrlijo« tam sredi polja.

To je gotovo velika problematika Blok. Na občini jo rešujemo že skozi ves njen obstoj, ne da bi se lahko pohvalili z večjimi uspehi. S prostorskim planom smo sicer za vsako vas zagotovili veliko prostora za širitev. Največji problem je v zemljiščih, ki so praviloma zelo razdrobljena. Pri ureditvi stanovanjske soseske se vselej najde vsaj en lastnik, ki ni pripravljen zemljišča prodati. Še pogosteje pa je problem zaradi neure-

Mrliška vežica naj bi bila dokončana letos julija

vsem na novo izvoljenim občinskim svetnikom in županu zastavili vprašanje, kako naj bo občina Bloke bolj prijazna do mladih družin. Če vse misli strnem na skupni imenovalec, je bil odgovor: Kaj pa to sprašuješ? Saj se vendar to samo po sebi razume, da bomo. V tem proračunu pa ni opaziti kakšne posebne prijaznosti do mladih družin. Kaj menite o tej temi?

jenih zapuščinskih zadev. Veliko je neurejenih zapuščinskih zadev zaradi kopice dedičev, ki živijo po celem svetu in so sodišča pri reševanju nemočna. V Novi vasi je ta problem še dodatno otežen zaradi neurejenih lastniških zadev med nekdanjo Mercator kmetijsko zadrugo in sedanjo KGZ Cerknica. Vse pa še dodatno komplicira

Nadaljevanje na naslednji strani

V premislek

Boris Šuligoj

Japlec Jakopin, nekdanji profesor kardiologije z medicinske fakultete, z bratom Jernejem že vsaj dve desetletji svetu dokazuje, kako visoke cilje in ambicije ima številčno majhen slovenski narod. Njuna samozavest je več kot upravičena. Brata Jakopin sta avtorja največje flote jadrnic in jaht, ki pluje po svetovnih morjih. Zdaj bi rada izdelovala do 50 metrov dolge, torej prave jahte. Za takšne bo treba odšteti po 20 milijonov evrov (seveda najdražji slovenski izdelek visoke tehnologije). Tako velikih jaht ne morejo več izdelovati v Zgoši pri Radovljavi, kajti po cesti jih ni mogoče pripeljati do morja. Zato so temeljito proučili položaj in se odločili za odprtje nove ladjedelnice – ob italijanski obali, pri Tržiču (Monfalcone). Načrtovana ladjedelnica (v prvi fazi 15 milijonov evrov) je največja slovenska naložba v Italiji. Te poslovne poteze ga ni niti najmanj strah.

»Veliko manj me skrbi zdaj kot leta 1983, ko smo Elanu predlagali, da bi morali narediti sto jadrnic Elan 31.« Ničkoliko je razlogov, ki so ga prepričali, da je odločitev pravišnja.

Zemljišče je vsaj desetkrat cenejše kot v Izoli, banke ponujajo posojila z enoodstotno obrestno mero, lokalna oblast je v dveh mesecih od prvih pogovorov pripravila vse za podpis pogodbe, v treh mesecih po izdelavi načrtov bodo lahko začeli graditi, italijanska država subvencionira delovna mesta, razvoj, izobrazbeno strukturo ... Tržič ima zagotovljeno odlično logistiko (pristanišče, železnica, kilometer od avtoceste, letališče ...). Ladjedelnica bo ob kanalu, ki vodi do morja. Tržič ima stoletno ladjedelsko tradicijo in kulturo. Tu gradijo največje potniške ladje na svetu. V tej regiji se koncentrirajo znanje in visoka tehnologija. Seaway bo imel pri roki največ kvalificiranega kadra, računal bo lahko tudi na pridne roke delavcev s Krasa in Goriškega. Prav nič ga ne skrbi prodaja. Imajo že za 30 milijonov evrov naročil.

Pri tem pa seveda temeljno: Le kako je mogoče, da slovensko gospodarstvo, država in lokalne skupnosti skupaj ne zmorejo podobne konkurenčne ponudbe za domače vlagatelje? Primer selitve slovenske ladjedelnice na italijansko obalo je šolski za tiste, ki bi radi imeli vsaj približno podobne ambicije, kot jih imata brata Jakopin.

Tekst je bil objavljen v Delu FT 12. marca. Prepis.

Nadaljevanje s prejšnje strani
nerešen sodni spor oziroma zahtevek Kmečke zadruge Bloke. Kakorkoli že, sem vendar optimist in upam, da bodo sodišča pospešila delo in da bodo lastniki zemljišč dovolj razumevajoči za dogovore.

Bodočim interesantom za stanovanjske parcele pa lahko sporočim tudi vzpodbudno novico. V lanskem letu nam je uspelo pridobiti nekoliko večji kos zemljišča, ki je nad stanovanjskimi bloki v Novi vasi. Tukaj bomo skozi letošnje leto uredili zazidalni načrt in parcelacijo ter opravili pripravljala dela v smislu komunalne infrastrukture. Prihodnje leto naj bi tako bilo na razpolago kakšnih osem ali morda kaj več parcel za prodajo.

Povsod v razvitem svetu Evrope podeželske občine, ki so oddaljene od večjih centrov, gradijo strategijo razvoja tako, da ponujajo poceni zemljišča za stanovanjsko in industrijsko gradnjo, ki imajo tudi ustrezno komunalno infrastrukturo. Na Blokah pa ta reč nikakor ne gre. Konkretno se vprašanje nanaša na zemljišče in objekte v kasarni v Velikih Blokah, ki naj bi bili namenjeni obrti in industriji. To se vleče že mnogo let. Letos pa ste v proračunu namenili celo kar zajetna sredstva, ki naj bi rešila to vprašanje. Kaj vas navdaja z optimizmom?

Na občini delamo intenzivno na tem projektu že veliko let. Vseskozi smo upali, da nam bo uspelo prenesti ta zemljišča na občino brezplačno, saj za slovensko vojsko nimajo nobenega pomena. Žal te možnosti o brezplačnem prenosu ni in smo izčrpali vse zakonske možnosti. V smislu pisma o dobri nameri, ki smo ga podpisali na ministrstvu za obrambo z ministrom Erjavcem, načrtujemo odkup v letošnjem letu. V tem smislu smo v proračunu predvideli 221.000 evrov za ta nakup.

V Velikih Blokah pa stoji tudi objekt, ki je bil nekoč v lasti JDRC Pula. Čeprav ima realen potencial v smislu turistične ponudbe, vse bolj kaže, da bo prej ali slej postal ruševina. Kaj je tukaj moč napraviti?

V pravno formalnem delu je to seveda problem izven občine. Ker pa je objekt na našem prostoru, nam v prihodnje ne bo predstavljal turističnega potenciala, pač pa nam bo kot ruševina v sramoto. Gre za družbeno lastnino s pravico uporabe, ki jo ima JDRC Pula. V primeru družbene lastnine je običajno status nedefiniran že v Sloveniji. Ker pa je lastnik na Hrvaškem, je stanje še toliko bolj zakomplicirano. Neuradno imamo informacijo, da je šel JDRC Pula v stečaj. Novi lastnik pa zaradi tega, ker je lastnina v drugi državi, ni pridobil lastniške pravice nad tem objektom. Morda bo sedaj, ko Slovenija in Hrvaška intenzivno rešujeta vprašanje lastnine v drugi državi, to rešljiv problem. Mi smo tu popolnoma nemočni. Kazalo pa bi verjetno le, da skušamo lobirati pri Hrvatih v Puli, da rešijo pat položaj in poiščejo vsaj lastnika.

Pogovarjal se je Stane Korenjak

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve na podlagi 12. člena Odloka o podeljevanju priznanj občine Bloke (Ur. list RS, št. 66/05) objavlja

Razpis o zbiranju predlogov za podelitev priznanj občine Bloke za leto 2007

Priznanja občine Bloke so:

1. naziv častni občan občine Bloke
2. zlati grb občine Bloke
3. priznanja občine Bloke

NAZIV ČASTNI OBČAN

Naziv častni občan Občine Bloke se podeli posamezniku za njegov izjemen prispevek na različnih področjih življenjskega dela, ki ima trajen pomen za razvoj, ugled in promocijo občine Bloke.

Naziv častni občan Občine Bloke se podeli občanom Občine Bloke in drugim državljanom Republike Slovenije, kakor državljanom tujih držav, ki imajo posebne zasluge za napredek znanosti, umetnosti in kulture ter za druge izjemne dosežke pomembne za občino Bloke.

ZLATI GRB OBČINE BLOKE

Zlati grb Občine Bloke je najvišje priznanje Občine Bloke, ki se podeljuje:

1. posamezniku za življenjsko delo, večletne uspehe ali enkratne izjemne dosežke trajnejšega pomena,
2. skupinam občanov, društvom in drugim pravnim osebam za večletne uspehe in dosežke, s katerimi povečujejo ugled Občine Bloke na gospodarskem, družbenem ali drugem področju življenja in dela.

PRIZNANJE OBČINE BLOKE

Priznanje Občine Bloke se podeljuje posameznikom, organizacijam in skupnostim ter društvom ob posameznih jubilejih in priložnostih, kakor tudi uglednim gostom oziroma delegacijam, če je njihovo delovanje pomembno za razvoj posamezne organizacije ali skupnosti v Občini Bloke.

Naziv častni občan Občine Bloke se podeli izjemoma.

Vsako leto se lahko podeli en zlati grb Občine Bloke in do tri priznanja občine Bloke.

Kandidate za priznanja lahko predlagajo občina, občani, politične stranke, vaške skupnosti, podjetja, društva ter druge organizacije in skupnosti.

Predlog mora vsebovati:

- Ime in priimek oziroma naziv in naslov predlagatelja
- Navedbo, na katero izmed treh možnih priznanj se predlog nanaša
- Ime in priimek oziroma naziv in naslov predlaganega
- Pisno obrazložitev

Upoštevani bodo vsi predlogi za podelitev priznanj in nagrad Občine Bloke, ki bodo oddani v zaprti kuverti na naslov:

Občina Bloke, Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, Nova vas 4a, 1385 Nova vas s pripisom: »ne odpiraj – občinsko priznanje 2007« in sicer do vključno 25. maja 2007 do 12. ure osebno v tajništvu Občine, oziroma bodo 25. 5. 2007 oddane priporočeno na pošto.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve

OO ZZB Bloke

Tone Knavs praznoval 80-letnico

V januarju je Tone napolnil 80 let svojega življenja. Ob tej priložnosti mu je OO ZZB Bloke pripravila sprejem in mu izročila skromno darilo.

O njegovem življenju in delu ga je nagovoril predsednik KO ZZB Bloke tov. Ludvik Mohar. Dejal je, da je bil Tone vse življenje usmerjen v napredno gibanje. Veliko svojega dela je opravil prav v organizaciji ZZB Bloke, saj je opravljal skoraj vse funkcije od tajnika, blagajnika in člana komisij. Kljub svojim častitljivim letom pa je Tone še vedno nosilec prapora KO ZZB Bloke. Njegova bloška drža pa je tako polna življenja, da mu ne bi prisodili teh let.

Tone, ostani med nami zdrav še mnogo, mnogo let. To ti želijo tvoji soborci in prijatelji.

Miroslav Doles, tajnik KO ZZB Bloke

Obvestilo

Občane obveščamo, da bodo uslužbenci davčnega urada pobirali obrazce napovedi za odmero dohodnine za leto 2006 na Občini Bloke v torek, 17. aprila 2007 od 8. do 14. ure

Občina Bloke

Anketa

V medvedovi deželi

VEDNO AKTUALNA TEMA NA BLOKAH JE NEDAVNO BILA INTERESANTNA ZA CELO SLOVENIJO, IN SICER PO ODMEVNEM DOGODKU, KO JE MEDVEDKA V OKOLICI CERKNICE NAPADLA DOMAČINA IN GA HUDO POŠKODOVALA. NARAVOVARSTVENIKI NA ENI STRANI, DOMAČINI NA DRUGI, VMES PA DRŽAVA. KAKO NAJTI NAJBOLJŠO REŠITEV, DA NE BI RJAVI KOSMATINCI OGROŽALI DOMAČINOV NA VSAKEM KORAKU? ODLOČITEV MORA BITI TEHTNA, PREDVSEM PA MORAMO TEŽITI K RAVNOVESJU V NARAVI IN SE DRŽATI ZAKONA NARAVE. IZBRANE SOGOVORCE SMO POVPRŠALI, ALI SO ŽE IMELI BLIŽNJE SREČANJE Z RJAVIM KOSMATINCEM IN KAKŠNO MNENJE IMAJO GLEDE PROBLEMA O PREVELIKEM ŠTEVILU MEDVEDOV NA BLOKAH.

Anja Anzeljc

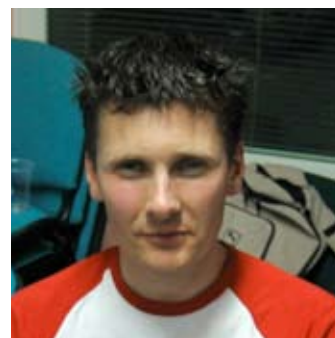
Lado Kovačič, Nova vas: »Moram reči, da sem že dolgo imel željo, da bi se srečal z medvedom in na koncu se je res zgodilo. Na ta dogodek imam zelo lep spomin. V gozdu blizu Radleka sem napravljajl drva, nakar sem dvajset metrov stran zagledal medveda, kako me gleda. Malo sem ga ogovoril in delal naprej. Potem je šel in se še dvakrat vrnil. Tretjič se mi je nevarno približal, zato sem šel v traktor in zapeljal proti njemu. Drva pa sem potem le do konca napravil. Na njegovem teritoriju sem bil, pa se je žival čisto normalno odzvala. Nič nimam proti medvedom, samo preveč jih je. Mislim, da je še veliko drugih stvari, ki so bolj nevarne človeku, samo pogledjte, koliko prometnih nesreč je vsak teden na naših cestah.«

Aleksander Modic, Rožanče: »Na Rožančem jih je kar naprej polno. Dokler nismo dali električnega pastirja, je bilo večino dreves polomljenih. Moramo paziti, tudi kam odlagamo ostanke hrane, ker vse to privabi medveda. Sam sem medveda že velikokrat srečal, doma na vrtu, pa tudi kot lovec v gozdu. Najbolj je nevarno, če medveda iznenadiš. Če pa ga pravočasno opaziš in on tebe, potem se samo umakneš. Zaradi letošnje mile zime tudi spat niso šli, so še toliko bolj lačni, hrane jim primanjkuje, ponekod tudi deteljo popasejo. Menim, da je potrebno zmanjšati populacijo medvedov, saj jih je za naš konec preveč.«

Tomo Kogej, Nova vas: »Lovec sem že od malih nog, to smo imeli v družini. Medvedi so zelo prijetne živali in hitro se navežejo nate. Sam imam veliko izkušnjo z medvedom, saj sem ga eno leto hodil opazovat. Ko pa je prišla odločba za odstrel, sem še isti dan odšel na prežo in ga ustrelil. Vendar me je kasneje stisnilo pri srcu, saj sem videl odtise njegovih šap na avtu. Če bi to prej videl, tega ne bi mogel nikoli storiti. Zdaj ima častno mesto v hiši. Dogodka pri Cajnarjih ne komentiram, ker ne poznam dobro dejanskih okoliščin. Zavedati pa se moramo, da je medvedka najboljša mati in da brani svojega mladiča za vsako ceno. Medvedov je preveč, nisem za iztrebljanje, sem za ravnovesje, da bo zadovoljna narava in ljudje.«

Erik Samida, Nova vas: »Bližnje srečanje z medvedom sem imel na vrhu Nemške vasi, ko pot zavije na Volčje. Šel sem teč, bil je že mrak, medved me na srečo ni videl. Ravnal pa sem se po načelu, da ta pametni prej odneha. Dejstvo je, da jih je preveč. Trenutno se ta problem ureja na državni ravni, vendar menim, da bi se moralo vse skupaj preseliti na lokalno samoupravo in bi tako odločali ljudje, ki se dejansko srečujejo z medvedom, oziroma živijo z njim. Glede dogodka pri Cajnarjih pa lahko rečem, da smo po bitki lahko vsi generali, težko je karkoli reči, če sam tega ne doživiš. Če se že gremo turizem, je najprej treba urediti problem medveda, ker drugače sploh nimamo šans.«

Pogovor s Srečkom Šajnom, predsednikom Turistične zveze Brkini, Kras, Notranjska

Turizem je moje življenje

SREČKO ŠAJN SE JE ZAPOSILIL V POSTOJSKI JAMI V SEDEMDESETIH LETIH PREJŠNJEGA STOLETJA IN JI JE BIL VSESKOZI ZVEST. V JAMI JE DOŽIVLJAL TISTO ZLATO OBDOBJE, KO SO SE TRUDILI, DA BI V ENEM LETU DOSEGLI MAGIČNO ŠTEVILKO MILIJON OBISKOVALCEV. DOŽIVEL PA JE TUDI KATASTROFO OB RAZPADU JUGOSLAVIJE, KO SO SE VSI TURISTI IZOGNILI „BALKANSKIM VOJNAM“ IN JE PADEL OBISK POVSEM NA ZAČETEK. SKORAJ ŠTIRI DESETLETJA JE VODIL EKONOMSKO PROPAGANDO IN TRŽENJE PRI POSTOJSKI JAMI IN JE SEDAJ KOT UPOKOJENEC NA ČELU TURISTIČNE ZVEZE BRKINI, KRAS, NOTRANJSKA, KI ZDRUŽUJE KAR DVAJSET DRUŠTEV.

Dejavno sodeluje pri delu Turistične zveze Slovenije in dve desetletji ureja osrednjo turistično revijo Lipov list, katero je tudi poimenoval.

Govori mirno, skoraj tiho. V razgovoru vselej skuša najti razumevanje. Med vsem časom službovanja pri Postojnski jami ni nikoli povzdignil glasu, kaj še, da bi se s kom sprl.

Doma so imeli gostilno in najbrž je že tam dobil občutek uglajenega obnašanja.

Njegovo delo je gotovo zaznamovalo čas in prostor, v katerem je delal. Lahko ga poimenujemo „legenda“ postojnskega turizma.

Turizem zahteva veliko vztrajnega dela. Poleg tega pa mora biti turistični delavec uglajenega značaja in imeti mehak pristop do gostov in poslovnih partnerjev. Kdaj ste pričeli in kako ste se kalili v turističnega delavca?

Leta 1970 sem se kot mlad ekonomist zaposlil v Postojnski jami. Kadrovske potrebe so bile na analitsko planskem in komercialno-propagandnem področju, kot smo takrat dejali. Odločil sem se za zadnje.

Naravne krasote kraškega podzemeljskega sveta, njegova magičnost, nikoli do kraja raziskana skrivnost, žlahtna kulturna dediščina, sorazmerno dobra tehnična opremljenost in tehnološka razvitost ob urejeni vodniški službi, gostoljubnosti osebja, izpiljeni organizaciji in okolju, ki je bilo naklonjeno razvoju turizma, tudi društveni organizaciji, v ospredju s posebnim poudarkom varovanja in skrbi za sonaravni razvoj, to so bile sestavine okolja, ki me je, če se danes ozrem v preteklost, sprejelo z vso naklonjenostjo. Vsa desetletja sem si prizadeval, da sem gradil, da sem pri snovanju tržne komunikacije v najširšem pomenu, v težnji po ugledu firme in odlični podobi podjetja »uporabil« tudi znanje in izkušnje prednikov, ki so temeljili pot turističnemu razvoju skozi stoletja. Številne lepote ima Slovenija, vendar slovenski kras je nekaj posebnega v svoji mističnosti. Pri nagovarjanju potencialnih obiskovalcev sem želel predvsem opozoriti na to drugačnost kraškega okolja z namenom, doseči dva cilja: zadovoljnega gosta, ki bi se še vračal s prijatelji, in poslovno zainteresiranega domačina za trajnostni razvoj turizma. Turizem je družbeno ekonomski fenomen, ki te zasvoji ...

Ob delu sem užival in postalo mi je svojevrsten hobi. Ko so me bližnji iz poslovnega okolja

Srečko Šajn

vprašali, kdaj grem na dopust, sem nekoliko v šali pa z veliko resnice dejal: saj sem na dopustu vse leto, rad sem imel svoje delo ... In tudi veliko sreče, da sem se srečal s tem področjem v življenju!

Turistični delavec mora vsekakor verjeti v dobronamernost svojega početja. V čem vi vidite čar turizma?

Kdorkoli odhaja na dopust, si želi sprostitve in lepih doživetij. Zaradi tega mora vsaka turistična destinacija ali lepše rečeno turistično območje poskrbeti, da je to okolje lepo urejeno, da ohranjamo pristnost narave z vsemi prvinami gostoljubnosti ... In še marsikaj. Vse to pa si osebno tudi želim v vsakdanjem življenju. Lepa narava, žlahtna kulturna dediščina, prijazno okolje, ki ga oblikujemo, so posebne vrednote, ki jih hkрати tudi nudimo obiskovalcu – turistu in seveda

sami uživamo v njih.

Sonaravni razvoj turizma je lahko jamstvo za preživetje človeštva ...

Po drugi strani pa zelo cenim ljudi, ki delajo v turizmu. Če hočejo biti uspešni, morajo biti prijazni, ustrezljivi, nasmejani ... Turizem je način življenja. Kar v podzavesti morajo čutiti potrebo ustreči ali celo malo razvajati ter nuditi vse tisto, da bodo doživetja našega gosta polna. To pa so vendar lastnosti, ki so v ponos tistega, ki jih ima.

Turizem pa prinaša tudi nekatere slabosti, kot so velike količine smeti, pijančevanje, igralništvo, nočno življenje itd.

Prav vsaka človekova dejavnost prinaša kaj slabega s seboj, če je ne želimo obvladovati. Zelo je pomemben naš odnos do tega. Če vzamemo primer industrijsko podjetje, vsi pričakujemo, da

ne bo spuščalo v zrak ali v kanalizacijo škodljivih snovi in da ne bo za okolje moteče. Dobro podjetje pač organizira tehnološki proces tako, da ne motijo okolja. Zaradi tega bo seveda dobiček manjši na kratek rok, vendar dolgoročno je to edina priložnost. Tudi v turizmu ali še bolje v družbi, v širšem pomenu, se moramo odločiti, koliko „umazanega“ denarja od vprašanja navedenih področij bomo pobrali, kajti to so sestavine sodobnega življenja, na katerega mora biti pripravljen tudi turizem.

Trenutno je pri nas aktualna razprava o regionalizaciji Slovenije. Prav v naši regiji so mnenja nekaterih, da vanjo „ne pašejo“. Vi pa kot uspešen predsednik krmarite turistična društva Krasa, Brkinov in Notranjske v slogi in sodelovanju. Kako vam to uspeva?

Že leta in leta v Postojni ugotavljamo, da je čas bivanja turistov pri nas prekratek. Da bi to pre-

so predvsem naši gostje.

Nedavno je izšel zbornik ob 100-letnici Turistične zveze Slovenije z naslovom **Turizem smo ljudje**. Knjiga obsega 370 strani velikega formata in ste jo v celoti zasnovali in uredili. Povejte, kako je delo potekalo in koliko truda je zahtevalo?

Od zamisli do izida tega zbornika je trajalo nekako dve leti. Delo z odličnimi avtorji prispevkov in številnimi ustanovami je bilo zanimivo. Ker sem pa osebno večji del življenja sam preživel s turizmom in z njim dihal, je bilo vse to seveda lažje. Kakorkoli že, turistična društva in Turistična zveza so v stoletju in več vendar opravila veliko delo za razvoj in v podporo turističnemu gos-

jete? Kako naj bika zgrabimo za roge?

Najprej seveda mora biti pripravljenost, volja in modra odločitev: Tudi turizem je naša prihodnost. Dnevno boste živeli z novimi ljudmi, ki od vas ne bodo zahtevali ničesar, pričakovali pa veliko. Stopite do njih in odprite jim vaš svet.

Kraji, kot so Bloke, imajo srečo, da jih je obšel množičen turizem. Sodoben gost ni le številka, vsak turist je svet zase, želi si tudi zasebnosti. Zato gostu pokažite bogato naravno in žlahtno kulturno dediščino. To mora biti temelj. Seveda je potrebno ponudbo oblikovati tudi s tistimi prvina-mi, ki so odgovor sodobnemu načinu življenja. Brez tega ne gre. Omenili ste dediščino bloškega smučanja, muzej in lepe tekaške proge po bloškem polju; cvetoč travnik z metulji, lepo urejene domačije bloških gospodinj, kot pravite tudi z bršljankami, surfinjami in podobnim cvetjem; veliki in temni gozdovi, ki so zelena bordura jezerom, morda kopanje v Bloškem jezeru, zgodbe o kontrabantu in Martinu Krpanu ... Ob bloški »kavri« pa ne bo nič narobe, če boste gosta pocrkjali z jabolčnim štrudljem in drugimi izvirnimi kulinaričnimi dobrotami območja. Ponosni bodite na vaš kraj in na vaše navade. Turistov, ki si želijo doživetja v pristni naravi in z domačini, je vedno več.

Pogovarjal se je Stane Korenjak

P. S.

Običajno pišem tekste za časopis zgodaj zjutraj preden se zdani. Tokrat pa ni šlo. Marsikaj moram sogovornika še vprašati, da bom tekst lahko dokončal.

Ker se mi je v drvarnici nabirala že mnogo let razna odpadna šara, sem odklopil olje na peči in se odločil, da to pokurim. Torej odšel sem v drvarnico in pričel v košaro nabirati to "nesnago". Kar opazim majhno brezovo polence.

Vzamem ga v roko. Na enem koncu je bilo povito s cunjjo in pomočeno v vročo smolo. Bila je miniaturna bakla, ki je bila pripeta h koledarju, ki ga je izdala Postojnska jama za leto 1983 ob priliki 100-letnice električne razsvetljave. Prej so pač uporabljali bakle. Avtor bakle in koledarja pa je bil moj sogovornik Srečko Šajn.

Miniaturna bakla seveda ni romala v peč, pač pa na častno mesto, kjer hranim razne spominke. Morda bo prinesla srečo. Ali pa se bo komu posvetilo, da je tudi turizem dejavnost, s katero se da lepo živeti.

Na sprejemu pri predsedniku državnega zbora ob 100-letnici TZ Slovenije (Srečko Šajn je skrajno desni)

segli, je potrebno graditi širše turistično okolje. Poleg obiska najzanimivejših znamenitosti je potrebno še veliko več. V to razmišljanje gotovo sodi ob Krasu s svojimi lipicanci, pršutom in teranom, pohajkovanju po z ognjenordecim rujem obarvani gmajni, med kamnitimi ogradami, tradicionalni svet Brkinov z vso svojskostjo, prav tako mogočni notranjski gozdovi z bloško smučarijo in zgodbami o Martinu Krpanu ... Sam sem si vedno prizadeval, da sem to območje videl kot celoto. V turizmu si morajo biti ponudniki partnerji s široko paleto storitev. Pomembno je zavedanje, ki pravi: Skupaj smo močnejši. To pa še posebej velja za turizem. Z gosti se je potrebno ukvarjati tako rekoč štiriindvajset ur na dan. Stvari je potrebno predvideti in čim manj ali skoraj nič prepustiti naključju. Zato je turizem tudi zahtevna dejavnost, ki terja celega človeka z dušo in srcem, ne le samo s poslovnostjo! Turisti

podarstvu. Vsekakor je prav, da se stoletne tradicije s ponosom zavedamo in ta nam daje nov zagon v tej sestavljeni dejavnosti. To je bilo moje vodilo ob delu in ni mi žal opravljenega števila ur, ki sem jih porabil pri urejanju gradiva, oblikovanju, opremljanju s pretežno svojimi fotografijami, kajti zbornik, ki s prispevki govori o preteklosti, predstavlja sedanjost, nakazuje nekatere smernice za prihodnost, nagovarja bralca tudi z všečnostjo. Tudi novi rod bo uspešen le, če bo ponosen na svoje korenine.

Na Blokah smo v zadnjem stoletju beležili kar nekaj poskusov spraviti na noge turizem. Pa je vselej stvar propadla. Še vedno smo na začetku. Kaj nam svetuo-

Strategija razvoja turizma na Blokah

(idejni osnutek)

BESEDA NAMESTO UVODA

Turizem je kot gospodarska dejavnost v velikem razcvetu. V razvitem svetu je ekonomska situacija toliko dobra, da imajo ljudje pokrite vse potrebne materialne dobrine in še nekaj ostane. Del tega preostanka so ljudje pripravljene „zapravi“ oziroma vložiti v lastno duševno in fizično zdravje. Osebnostno želijo doživeti svet, katerega poznajo le iz knjig, filmov ali televizije. V zahtevku do zelenih občutkov in doživetij so seveda zelo raznoliki. Posamezne aktivnosti v turistični ponudbi bi morda lahko opredelili kot:

- Počitniški turizem
- Izletniški turizem
- Zdraviliški turizem
- Mladinski turizem
- Kmečki turizem
- Naravoslovni turizem
- Rekreativno-pohodniški turizem
- Verski turizem
- Kulturniški turizem
- Letoviški turizem
- Lovski turizem – foto safari
- Poletni športi
- Zimski športi

Skupek raznolikosti te ponudbe se imenuje „turistična destinacija“ ali po slovensko urejeno turistično okolje k čemur naj bi težili.

TRENTNO STANJE TURISTIČNE PONUDBE NA BLOKAH

- Penzion Slamar, prenočišča brez zunanje gostinske ponudbe
- Prenosišča Lastovka, prenočišča
- Gostilna Miklavčič z vrtom brez nočitvenih kapacitet
- Okrepčevalnica Lovca, občasna ponudba hrane in poletni bar na Bloškem jezeru. Balinišče.
- Picerija Romana
- Bar Tanja z vrtom
- Bar Domin z vrtom

- Bloško jezero (letno kopališče, ribolov)
- Pohodniško-kolesarska pot Martina Krpana (90 km)
- Smučarska vlečnica v Velikih Blokah v razpadanju
- Pohodniška pot Martina Krpana (21 km, prospekt, žal nedodelana)
- Zimske proge za smučarski tek
- Ranč Bloke, terensko jahanje
- Objekt JDRC v Velikih Blokah, namenjen mladinskemu turizmu, brez lastnika v razpadanju
- Ostaline rimskega zapornega zidu pri Benetah
- Ostaline gradu tabor Nadlišek in dvorca Pajkovo
- Umetniško-kulturni objekti sakralne dediščine
- Slapovi Kadice, Mežnarjev studenec pod cerkvijo na Ulaki
- Povirje in kanjon Iške.

MOŽNOSTI, KI SE PONUJAJO ZA TURISTIČNO PONUDBO NA BLOKAH

- Objekt penzionskega tipa ob Bloškem jezeru
- Avtocamp ob Bloškem jezeru in piknik prostor
- Naprave „wellnes“ in „andrenalinskega“ parka ob jezeru
- Urediti Krpanovo pot kot **pohodniško gozdno-naravoslovno** ter ji dodati objekte kulturne dediščine (Jožlova hiša na Škufčnem, Pajštaba v Zalesu, Bočkov mlin in žaga, Selakova kovačija)
- Urediti kolesarske poti
- Urediti jahalne poti
- Nuditi naravoslovne poti in vodenje za organizirane skupine (nizko barje Bloščice, skozi ohranjene laze proti Pogači, Bloščku, Županščku in drugod)
- Ponuditi storitve kmečkega turizma Knavs na Runarskem in animirati še kakšno drugo kmetijo
- Izboljšati urejenost smučarskih tekaških prog
- Polepšati izgled domačij in bloških vasi
- Polepšati izgled poslovnih objektov, lokalov in drugih objektov, namenjenih javni uporabi
- Turistične prireditve (Bloški teki, Krpanov pohod, Kmečke igre, Mihelov semenj)
- **Kulturna dediščina naj tudi postane predmet turistične ponudbe in ponos Bločanov**
- Bloški smučarski in etnografski ter naravoslovni muzej

POHOD BO V NEDELJO, 29. 4. 2007, S PRIČETKOM OD 8. DO 10. URE.
ZAČETEK IN ZAKLJUČEK POHODA BO V VELIKIH BLOKAH NA IGRIŠČU.

VSE DODATNE INFORMACIJE NA WWW.BLOKE.SI.

POKROVITELJ:

- Bloški atributi naj bi dobili tudi skulpture v nadnaravni velikosti (bloški smučar, Martin Krpan s kobilico in bloški vol oziroma sejmar)
- Ostaline rimskega zapornega zidu (ki so pač zelo skromne) naj bi dobile nadomestek s kamnito kopijo rimskega miljnika in to na mestih, kjer že sedaj stoji, žal le leseni.

VZROKI, KI OVIRAJO RAZVOJ TURIZMA

- Pomanjkanje tradicije
- Pomanjkanje izobrazbe, znanja in izkušenj
- Ker so bile Bloke še nedavno zelo daleč od velikih mest (Trst, Ljubljana), je bilo obiskovalcev zelo malo in na tujca se je gledalo s precejšnjo mero nezaupanja.
- Pomanjkanje sodelovanja in razumevanja (na vseh nivojih) pri razvoju turizma
- O turizmu se je vselej govorilo kot o kokoši, ki nese zlata jajca, pozabilo pa se je povedati, da je potrebno tudi delati.

KAJ NAM JE STORITI?

„A“ Akcije turističnega društva Bloke za leto 2007

- Povabiti k sodelovanju vse gostinske subjekte na Blokah, ker si niso konkurenca, pač pa podpora
- Izvesti seminar (40 urni) za turistične vodnike in animatorje turizma
- Pripraviti in izdelati prospekt kompletne turistične ponudbe na Blokah
- Izdelati katalog turistično zanimivih lokacij v bližnji in daljni okolici
- Sodelovanje z občino na projektu turistično-informativne pisarne
- Organizirati vodenje v „čisti naravi“ po neoznačenih naravnih poteh
- Organizirati Mihelev semenj
- Organizirati akcijo „Moja dežela-lepa in gostoljubna“. Tekmovanje za najbolj urejeno domačijo, vrt, balkon, lokal
- Pripraviti k sodelovanju še druge subjekte, ki si bodo zadali nalogo izpel-

- jali idejo bloškega muzeja smučanja, etnologije in naravoslovja
- Izpeljati Pohod po Krpanovi poti in ustrezno označiti ter urediti celotno pot
- Organizirati ekskurzijo na neko področje razvijajočega se podeželskega turizma
- Sodelovati s politično skupnostjo (občino ...) na programu razvoja turizma

„B“ naloge za naslednja leta

- Skrbeti za dodatno izobraževanje in animacijo v turistični dejavnosti
- Snovati in delati na projektu turističnega okolja (destinacije) Bloke
- Organizirati letne prireditve Krpanova pot, Mihelev semenj, Moja dežela – lepa in gostoljubna itd.
- Sodelovati in animirati družbeno politično skupnost pri izgradnji turistične infrastrukture
- Realizirati nedokončane projekte iz leta 2007

„C“ Naloge družbenopolitične skupnosti (občine)

- Aktivna vloga pri izgradnji turistične infrastrukture
- Sodelovanje in partnerstvo s Turističnim društvom
- Aktivna vloga urbanističnega gospodarjenja s prostorom v smislu razvoja turizma
- Izdelava strategije razvoja turizma na Blokah

Ta idejni osnutek Strategije razvoja turizma je obravnaval UO Turističnega društva. Morda bo porekel kdo: Vse skup ni nič. Temu seveda odgovarja pregovor bratov Srbov: Ko če bolje, široko mu polje. Vsekakor upamo na pozitiven odnos in na sodelovanje. Vse, ki imajo zamisli in so pripravljeni pomagati, naj se javijo na naslov Turistično društvo Bloke, Nova vas 4a, 1385 Nova vas ali pa po elektronski pošti: tdbloke@volja.net.

Nov zagon Turističnemu društvu Bloke

V začetku februarja je bil na Blokah sklican volilni občni zbor Turističnega društva Bloke, ki se ga je udeležilo precejšnje število Bločanov, ki jim ni vseeno, kaj se bo na Blokah na področju turizma v prihodnosti dogajalo. Seznanili smo se s tem, kaj je bilo v preteklosti narejenega, česa nismo uspeli storiti ter kaj si želimo v bodoče.

Delo Turističnega društva hočemo poživiti, zato smo izvolili nove člane upravnega in nadzornega odbora. Novoizvoljeni predsednik je postal Stane Korenjak, ki je prepričan, da morajo pri delu in vodenju društva sodelovati ljudje, ki se s turizmom ukvarjajo in od njega tudi kaj iztržijo. Tajništvo društva je prevzela Maja Ponikvar, blagajno Sonja Drobnič, ostali člani upravnega odbora pa so Martina Lah, Branko Knavs, Leopold Mišič, Jana Kus Veenvliet in Jože Ponikvar. Člani bodo skrbeli vsak za svoje področje in sicer: gostinstvo, kmečki turizem, kulturna dediščina, narava in njena dediščina ter prireditve. Nadzorni odbor pa vodi dosednji predsednik Dušan Kaplan, člana pa sta Rado Ponikvar in Viktor Jerič.

Upravni odbor je imel že dve seji. Na prvi seji

smo uredili statusna vprašanja, v nadaljevanju pa razpravljali o smernicah za delovanje v letu 2007, na drugi seji pa smo pretežno razpravljali o bližajočem se Krpanovemu pohodu ter

o idejnem osnutku strategije razvoja turizma na Blokah, katerega je pripravil predsednik društva.

Naš cilj je oblikovati destinacijo Bloke. Zavedamo se, da je tudi v turizmu izobraževanje ključnega pomena, zato smo se dogovorili, da bomo v ta namen organizirati izlet po Blokah za Bločane z namenom, da najprej domačini spoznamo, kaj vse čudovitega imamo na

Nadaljevanje na naslednji strani

VABILO

Turistično društvo Bloke vabi k sodelovanju vse, ki so pripravljeni sodelovati in pomagati, da bi pri nas kaj iztržili iz tega programa. Če ste človek dobre volje se nam pridružite izpolnite priloženo prijavnico ter jo pošljite na naslov: Turistično društvo Bloke, Nova vas 4a, 1385 Nova vas. Lahko pa se oglasite v naši pisarni vsak torek med 18. in 19. uro. Pisarno imamo trenutno še v gasilskem domu, vendar se bomo v kratkem preselili v kletne prostore zdravstvenega doma.

PRISTOPNA IZJAVA

Podpisani(a) _____, roj. _____,

stalno bivališče _____

prostovoljno pristopam v članstvo Turističnega društva Bloke, Nova vas in s podpisom te pristopne izjave sprejemam pravila tega društva, sprejeta na ustanovnem občnem zboru.

V _____, dne _____ Podpis _____

Nadaljevanje s prejšnje strani
Blokah in kaj lahko tudi turistom
pokažemo. Organizirali bomo tudi
izobraževanje za lokalne turistične
vodnike.

Želimo si, da bi v tej gospodarski
panogi več ljudi našlo priložnost
za svoje delovanje, da bi se med
seboj povezali in ponudili skupni
turistični produkt.

Naša dolgoletna želja je, da bi star-
osvetni bloški smučar končno
dobil svoje pravo mesto tudi na
Blokah. Zato si bomo prizadevali
za postavitev muzeja bloškega
smučanja, ki bo postal izhodiščna
točka turistične ponudbe Blok.

Tudi v bodoče bomo organizirali
tradicionalni pohod po Krpanovi
poti, želimo pa, da pohod preraste
v stalno in celovito turistično des-
tinacijo. Obuditi nameravamo Mi-
haelov sejem, ki je bil nekoč znan
po vsej Sloveniji. Nekje v središču
Nove vasi bo treba postaviti in-
formacijsko pisarno ter oblikovati
spletno stran o turistični ponud-
bi v občini. Nujno potrebno bo
razširiti tudi gostinsko ponudbo
s hrano ter povečati nočitvene ka-
pacitete. Predvsem pa želimo raz-
vijati ekoturizem, saj množičnega
turizma Bloke gotovo ne pre-
nesejo. Kot kaže, pa bi morda
probleme, ki se pojavljajo zara-
di povečanja števila medvedov v
tem prostoru, v obliki primerne
turistične ponudbe tudi lahko
obrnili sebi v prid.

Zavedamo pa se, da je za velika vla-
ganja v turizmu Turistično društvo
samo po sebi nemočno, zato bomo
potrebovali veliko podporo občine
in drugih vlagateljev. Občini Bloke
je v veliki meri uspelo izvesti številne
projekte, poskrbela je za razvoj
temeljne infrastrukture in tudi v
razvoj turizma je z obnovo Bloškega
jezera že vlagala. V prihodnje pa bo
morala v svojem proračunu namen-
iti še več sredstev, ki bodo namen-
jena turizmu. Da nam občina ne
bi stala ob strani, se ne bojimo, saj
smo prisotni na občnem zboru od
župana g. Jožeta Dolesa dobili zago-
tovilo, da bodo dobri projekti prav
gotovo tudi s strani občine finančno
podprti.

Smo optimisti, zato verjamemo, da
bomo ob resnem delu in z zavzeto-
stjo marsikatero našo idejo in pobu-
do lahko tudi uresničili.

Maja Ponikvar

Življenje s svetlobo – varno in varčno, brez toplotnih mostov!

ŽIVIMO V ČASU, KO JE VARČEVANJE Z ENERGIJO POSTALO NEIZPROS-
NO DEJSTVO, ZATO JE SMISELNO ODPRAVITI ALI VSAJ OMEJITI ŠIBKE
ČLENE NA FASADNI LUPINI, KI DOPUŠČAJO TOPLOTNE IZGUBE.

Pri tem imajo okna in vrata poseb-
no mesto in vlogo. Ne le, da ob-
likujejo podobo in značaj vsake
stanovanjske zgradbe in so vez med
zunaj in notri, svetlim in temnim,
javnim in intimnim, temveč hkra-
ti odločilno prispevajo k energetski
varčnosti in varnosti objektov. Ker
so vplivu časa še posebej izpostav-
ljena starejša lesena okna, ki imajo
običajno zelo slabo stopnjo ener-
getske varčnosti, je modro razmis-
liti o zamenjavi le-teh. V Kovino-
plastiki Lož – PC Gradbeni ele-
menti so razvili postopek zamen-
jave starih oken, ki je sila prepro-
st, predvsem pa hiter in čist. Poleg
tega pa v podjetju posvečajo poseb-
no pozornost vgradnji stavbnega
pohištva, pri čemer sledijo smerni-
cam RAL. To pomeni, da s praviln-
im načinom vgradnje po smernicah
RAL odpravljajo toplotne mostove
in s tem precejšnje toplotne izgube.
Tako pri vgradnji oken začenjajo
z uporabo različnih parapropust-
nih in nepropustnih folij, predtis-
njenih trakov, letev, tesnilnih mas
in montažnih pen. Vse to vpliva
na občutno nižje toplotne izgube
in preprečuje nastanek plesni zara-
di nastanka kondenza, kar močno
zmanjša stroške ogrevanja in tudi
vzdrževanja.

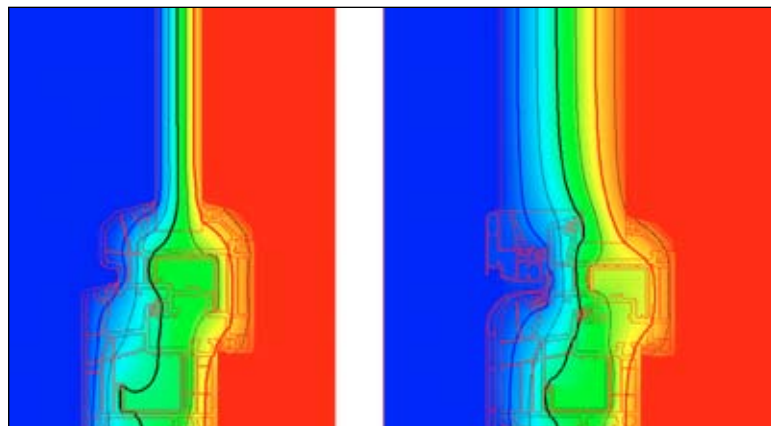
V podjetju Kovinoplastika Lož (PC
Gradbeni elementi) so med prvimi
v Sloveniji začeli izdelovati okna iz
šestkomornih polimernih profilov,
ki s svojo osem centimetrov debe-
lo konstrukcijo odločilno pripo-
morejo k energetski varčnosti oken.
Šestkomorne profile odlikuje nizek
količnik toplotne prehodnosti $U_f = 1,1 \text{ W/m}^2\text{K}$ in odlična statična trd-
nost, ki jo omogočajo posebne jek-
lene ojačitve. Ker je izbira stekel z
vidika energetske varčnosti prav
tako pomembna, je smiselno vgra-
diti stekla s toplotno prehodnostjo
od $U_g = 1,1 \text{ W/m}^2\text{K}$ do $U_g = 0,7 \text{ W/m}^2\text{K}$ in zvočno izolativnos-

tjo (R_w) od 35 do 45 dB. S tem se
poveča energetska varčnost objek-
ta in obvaruje dom pred motečim
hrupom. Poleg tega se lahko v
okna vgradi poseben medstekel-
ni distančnik iz plemenitega ner-
javnega jekla, ki slabše prevaja to-
ploto kot običajni distančniki iz
aluminija. Aluminij ima namreč
visoko toplotno prevodnost, zato
pogostejše prihaja do rošenja na
robovih stekel in toplotnih izgub,
na katere se je v preteklosti pogos-
tokrat pozabljalo. Preprost račun
pokaže, da s takšnim medstekeln-
im distančnikom lahko povečamo

nostim in koristim takšno okno ni
bistveno dražje od klasičnih oken z
roletto.

Termografski preseki skozi sis-
tem IDEAL 5000 in VEZANO
OKNO

Rdeča barva predstavlja višjo tem-
peraturo, modra pa nižjo tem-
peraturo. Pri vezanem PVC oknu
SEAL+ je celotni spekter barv v
področju stekla pomaknjen neko-
liko navzven, kar je ugodnejše z
vidika toplotne izolativnosti okna.
Ugodnejše razmere so tudi na spoju
(steklo-krilo-zasteklitvena letvica),
kjer sicer najhitreje pride do pojava
kondenza. Računska razlika med
ID5000 in vezanim oknom je $U_f = 0,2 \text{ W/m}^2\text{K}$, kar pomeni preko 20

Termografski presek sistema profilov IDEAL5000 (levo) in termograf-
ski presek sistema VEZANEGA PVS OKNA SEAL+ (desno)

izolativnost stekla v robnih conah
za 30 % ter s tem zmanjšamo po-
rabo sredstev za ogrevanje.

Poleg naštetega so v Kovinoplastiki
Lož skupaj s partnerji prvi v Slov-
eniji razvili t. i. sistem vezanih PVC
oken SEAL+. Gre za okno, pri ka-
terem je senčilo že integrirano v
okno (s čimer je dodatno zaščiteno),
obenem pa njegove fizikalne last-
nosti pripomorejo k še boljši to-
plotni in zvočni izolativnosti. Ker je
na zunanji strani okenskega krila in
okvirja poleg PVC profila še ALU
zaščitna obloga, le-to lahko izberete
v različnih barvah, skladno s siste-
mom RAL. Kljub številnim pred-

% prihranka pri energiji.

Vsa okna in sestavni deli imajo us-
trezne ateste in certifikate, okna je
mogoče reciklirati in so samogasi-
va. Za okna in vrata je na voljo
bogata dodatna oprema: žaluzije,
roloji, polkna, okenske police,
zračniki, posebne vrste stavbnega
okovja, komarniki itd. Strokovni
pogodbени prodajalci in monter-
ji, ki že delujejo v vseh slovenskih
regijah, pa bodo poskrbeli za kak-
ovostne storitve meritev, svetovan-
ja in vgradnje. Mnoge podrobnejše
informacije pa lahko dobite na
www.kovinoplastika.si.

mag. Aleš Tišler

Medved – obiskovalec, ne igrača

Slišali smo za novico, da je pri Cajnarjih medvedka napadla človeka in zapustila mladiče v brlogu, sama pa odšla neznano kam. Srečanje z medvedom v naši okolici ni nobena posebnost. Lovci vedo, da je v gozdovih v naši okolici precej medvedov in medvedk z mladiči.

V torek, 20. marca 2007, sta dva medveda obiskala dve hiši na Škrabčnem. Gazila sta 50 cm visok sneg mimo moje hiše in prebrskala kompostni kup. Obšla sta sosedovo – Andrejevo gospodarsko poslopje in se čez dvorišče napotila čez cesto h kontejnerju nasproti hiše. Poškodovala sta pokrov in prevrnila kontejner ter prebrskala vsebino. Ob 20. uri je nameraval Andrej zakleniti vhodna vrata. Ko se je prižgala senzorska svetilka, sta od smetnjaka stekla po cesti proti gozdu dva medveda. To je bil v zadnjih 8 mesecih že tretji obisk medvedov pri našem kontejnerju. V jeseni sta bila okrog 22. ure pri smetnjaku verjetno ista – po velikosti in po barvi sodeč. Malo prej, v avgustu, pa je bila na vrtu pri češpljah medvedka z mladičema.

Živali je preveč, pa si v bližini naselij iščejo hrano. Deloma imajo krivdo za to ljudje, ki mečejo v kontejnerje vse mogoče organske odpadke od mesa, kosti, ostanke od odojkov s piknikov, kruh in podobno.

Kadar se kje v Sloveniji pojavi težava zaradi medvedov, nas pristojni državni organi in včasih tudi predstavniki zelene bratovščine lovcev po tel-

eviziji, novinarji pa v tisku mirno seznaniijo, da je medved od vedno doma v naših gozdovih. To je polovična resnica. Zavrača jo priloženi zapis v dnevniku Delo z dne 7. decembra 1989 in spomin naše družine.

PODATKI IZ ZGODOVINE

Članek dokazuje, da je bila še pred osemnajstimi leti znana resnica, da bloški gozdovi niso stalni dom medveda. Po pripovedovanju starejših ljudi je le včasih zašel v bloške gozdove kakšen medved. Znano je, da je enega ustrelil (menda leta 1939) lovec, takratni kaplan gospod Hren v gmajni blizu Lepe Njive.

Moj rod živi na Škrabčnem v zadnji hiši pred Iško, pa moji predniki niso nikdar omenjali, da so kje srečali medveda. Takrat so ljudje redno hodili peš čez Iško v Rute (približno 1 uro hoje) h kovaču Švrkcju, ki je koval razno orodje, obroče za kolesa vozov, pa tudi obroče za kadi.

Tako ni bilo nič nenavadno, da je moj oče poleti 1940 poslal dvanajstletno deklico Marijo, da je šla sama čez Iško h kovaču po naročena kladiva za klepanje mlinskih kamnov.

Danes si niti odrasli ljudje ne upajo sami na sprehod v Iško. Saj ni treba iti v gozd, medvedi se sprehajajo skoraj za našo hišo. Najdemo sledove v blatu, iztrebke in poležišča v travi. Poškodovali

so ograjo na njivi in si postregli s sladko koruzo in korenjem. Tudi jaz si več ne upam peljati na sprehod v gozd v okolici mojega doma mojih malih in večjih vnukov.

Sprašujem sebe in vas, ali se vam ne zdi, da smo se Bločani znašli skoraj v rezervatu, ki ga omejujejo medvedi v korist gospodov iz državne uprave in iz Evropske unije?

Oni zagovarjajo in varujejo medvede, kdo pa skrbi za nas ljudi? Župan se trudi za naše dobro, zelena bratovščina lovcev pa je brez moči, ker jim zdaj, ko so se po njihovi zaslugi medvedje razmnožili v okolici naših domov, gospodje ministri iz varnih pisarn predpisujejo, kako malo jih smejo odstreliti. Evropa je naklonjena medvedom.

Država mora izpolnjevati zahteve združene Evrope. Slovenci to dobro znamo, ker nas je naučila poslušnosti že rajnka Avstroogrška. Takrat smo izpolnjevali ukaze z Dunaja, zdaj jih bomo pa iz Bruslja. Zgodovina se ponavlja, le na Blokah je vedno manj prebivalcev, pa več medvedov. Naj nam vsaj ne dopovedujejo, da so bloški gozdovi od vedno dom medvedov. V resnici so le privabljeni prišleki, ki motijo kvaliteto življenja Bločanov.

Majda Žnidaršič

Medved je naš neprijetni obiskovalec

Delo, 7. 12. '89

Marjana Korošec

Bločanka po krvi in duhu

TUDI TA ZGODBA, ČEPRAV JE MALCE DRUGAČNA, OPISUJE USODO BLOČANOV PO SVETU. ZGODBA NAŠE JUNAKINJE NI OBIČAJNA IN SE NE ZAČNE NA BLOKAH, PAČ PA DALEČ STRAN V DALJNI ARGENTINI V BUENOS AIRESU LETA 1953. ČE HOČEMO ZVEDETI, KAKO JE MOŽNO, DA JE MARJANA BLOČANKA, PA SE MORAMO VRNITI NAZAJ V ČAS 2. SVETOVNE VOJNE K SVETI TROJICI. LE STRELJAJ OD CERKVE V VASI BOČKOVO ŠE SEDAJ STOJI HIŠA, NEKDAJ MOGOČEN MLIN, KI GOVORI ZGODBO O DRUŽINI KOROŠEC.

Če se je kdo spraševal na pokopališču pri Sveti Trojici, čigavi so trije spomeniki z napisom Korošec in od kod je družina, ki jih je postavila, bo ta zgodba razjasnila vse neznanke.

Vojna nikoli ne prinese nič dobrega in tudi pri Koroščevih je bilo tako. Pred vojno so imeli veliko domačijo, mlin in žago, potem pa so prišli dnevi trpljenja. Družina s tremi otroki je bila po koncu vojne razbita. Bili so na napačni strani in se zavzemali za napačno stvar, vsaj tako so odločili ljudje, ki so vodili državo.

Marjaninega očeta Jožeta Korošca je doletela skoraj enaka usoda kot njegova brata Franceta in Lojzeta ter mnoge druge domobrance. Ko so v Avstriji, v Pliberku, čakali na transport za Italijo, je Jože zagledal partizane in ugotovil, da so bili izdani.

Odločil se je, da bo poskušal zbežati. Z bratom se je dogovoril, da ju bo čakal nekaj dni na njim znanem kraju, toda ni ju bilo in nikoli več se niso videli. Po uspešnem pobegu se je napotil v Vetrinj, da posvari še druge, ki so čakali v taborišču. Nekaj jih je ravno zaradi tega še ubežalo smrti, drugi pa so se vdali v usodo in odvrnili: »Kamor so šli drugi, gremo pa še mi.«

Podobna zgodba se je razpletala tudi z Marjano mamó Fani, ki je bila predsednica katoliške akcije v Logatcu. Za las je pobegnila aretaciji in potem životarila po raznih taboriščih v Italiji, dokler se ni z ladjo leta 1948 odpravila proti Argentini ravno tako kot Jože.

Usoda ju je združila šele v Argentini, kjer so si mnogi Slovenci preko društva Čebelica pomagali med seboj, da so si lahko uredili domove in se postavili na noge v tuji deželi.

Zakon med Fani in Jožetom je bil ploden. Imela sta tri dekleta in dva fanta: Francija, Mario Ano, ki so jo doma klicali Mici, in jo mnogi tudi tako poznate, Marto, Jožeta in Paulo. Maria-Ana je zaradi težav, ki jih je imela pri pisanju imena v Sloveniji, ime poslovenila in se sedaj imenuje Marjana.

Njeno otroštvo ni bilo običajno otroštvo, kot bi

ga imela na Blokah. Živela je po slovensko, jedla slovensko hrano, hodila k slovenskim mašam, ni pa smučala in plezala po drevesih, kot so to počeli otroci na Blokah. V šoli je morala govoriti špansko ter se spopadati z raznimi težavami, ki so jih imeli priseljenci. Učitelji so apelirali na starše, naj se z otroki pogovarjajo v španščini, pa je Marjanin oče le odvrnil: »To boste morali pa kar vi početi z njimi, ker mi ne znamo špansko.«

Bloke so bile zanjo takrat le zgodba ob fotografijah, ki jo je oče neprestano govoril svojim otrokom. Opisoval jim je ljudi, cerkve, svojo hišo. Slovenijo in Bloke je Marjana poznala bolje kot deželo, v kateri se je rodila. Poznala je svoje sode, vedela naštetimi imena vseh: pri Šekotinovih, pa pri Lovranovih in Bočkovih ... Nekega dne v šoli, ko so se pogovarjali o literaturi, je morala naštetiti nekaj najbolj znanih avtorjev. Pa je začela: »Jurčič, Cankar, Gregorčič, Mausar ...« Vsi so jo samo debelo gledali, kakšna imena našteva, saj v Buenos Airesu še niso slišali za te pisatelje. V šoli ji ni šlo slabo in tako je brez težav napredovala do srednje šole.

Vmes so se v Argentino, leta 1955, preselili tudi Koroščevi stari starši. Kmetijo so jim po vojni nacionalizirali, ostala jima je le hiša in mlin, ki pa je bil že prevelik napor za ata, ki je imel takrat 74 let in staro mamo z njenimi 68 leti. Poleg vsega pa so ju še zmeraj nekateri velikokrat nadlegovali zaradi preteklosti. Selitev je bila velik korak za preproste kmete, toda nič ni vrednejše kot to, da je družina skupaj.

Kar naenkrat je tako Koroščeva družina štela devet članov in za očeta je bil velik napor, da je vse preživljal. Otrokom je razložil, da jih lahko spravi do srednje šole, potem pa se morajo začeti preživljati sami, kar za takratne razmere ni bilo nič neobičajnega.

Tako se je Marjana vpisala na srednjo trgovsko šolo. Po srednji šoli pa se je vpisala na ekonomsko fakulteto ter pričela delati za različna podjetja preko agencije. Tempo študija in dela je bil morilski, se spominja Marjana. »Vsak dan sem morala biti v službi ob osmi uri zjutraj. Delo se mi je končalo nekako ob peti ali šesti zvečer in

Marjana pred očetovo hišo

potem še na fakulteto do polnoči in naslednji dan ponovi vajo. »Do tretjega letnika se je neka-ko prebila, potem pa ni zmogla več. Zbolela je in se odločila, da prekine študij.

Leta 1975 je prvič obiskala Slovenijo s svojim starejšim bratom in še 150 izgnanimi Slovenci. Z letalom so najprej leteli do Rima in potem z avtobusom proti Sloveniji do Ljubljane. Ko je v Sežani Marjana prestopila mejo, je prišla v pravljico. »Vseposod so govorili slovensko, če si koga kaj vprašal, si lahko vprašal v slovenščini in on ti je odgovoril slovensko.« Za Marjano je bilo to nekaj neverjetnega. Vprašala se je: »Kaj neki počnem v Argentini, morala bi biti tu.« Vedela je, da je prišla domov in sklenila, da se nekega dne vrne za zmeraj. V Sloveniji je tako najprej obiskala sorodnike v Logatcu, potem pa sta se z bratom odpravila še na Bloke. Z avtobusom sta se odpeljala do Svete Trojice in si najprej ogledala domačo cerkev. V oči so jima stopile solze, ko pa sta pod hribom zagledala še očetovo hišo, solz ni bilo več mogoče ustaviti. Prišla sta v zgodbo iz otroštva, izpolnila se jima je skrita želja, ki sta jo nosila v srcu od samega začetka. Vse je bilo tako, kot jima je pravil oče. Krušna peč, barva in vzorci po stenah, prostori v hiši, vse kot je bilo v očetovi zgodbi, vse je ostalo nespremenjeno. Od ganjenosti in sreče si nista mogla opomoči več dni. Obisk se je po dobrem mesecu iztekel in vrnila se je k družini.

Marjana in Micka pri hiši, Sv. Trojica v ozadju

V drugi polovici osemdesetih je Marjana spoznala fanta Gustava, s katerim je začela resno zvezo. Pripravljala sta se že na poroko, toda potem je usoda stvari obrnila na glavo. Gustav je umrl in Marjana je ostala sama. Odločitev, da bo nekoč živela v Sloveniji, se je še okrepila. Vse bolj pa jo je vleкло tudi nazaj na študij.

Vpisala se je na študij odnosi z javnostmi in fakulteto tudi uspešno zaključila. V času študija se je začela tudi bolj družiti z Argentinci, prej je po večini imela le slovensko družbo. Kljub temu pa je še vedno vsak vikend odšla domov in ga preživela z domačimi v slovenskem domu. Po Buenos Airesu je šest takih domov San Justo,

Slovenska vas v Lanusu na Jugu mesta, Ramos Mejia, San Martin, Carapachay in osrednja Slovenska hiša. Koroščevi so živeli na severu v Carapachayu, kjer je živel le kakih sto družin, ki so se po večini zbirale v domu.

Tam ni bilo nikoli dolgčas. Dramska skupina, pevski zbor, slovenska šola, običaji, ki jih poznajo in prakticirajo več kot mi v Sloveniji. Tam je Marjana spoznala tudi svojo najboljšo prijateljico Mari, ki je Bločanom poznana tudi kot soproga Jožeta Žurge. V teh domovih pogosto gostijo tudi obiskovalce iz Slovenije in ko je Marjana kazala slike, je s ponosom pokazala tudi slike, ko je kot predsednica doma v Carapachayu gostila takrat že bivšega predsednika vlade Lojzeta Peterleta, pa Capudra in Antona Drobniča.

Leta 1975 pa ni Marjana edinkrat obiskala Slovenije. Do leta 1999, ko se je preselila v Slovenijo, je bila tu kar nekajkrat. Leta 86, ko se je skoraj dogovorila za prevajanje španskih limonad, takoj po osamosvojitvi, ko je bila tu s svojim očetom, in potem še leta 95 in 98.

Ko je zaključila svoje 20-letno delo pri podjetju Johnson, je v Argentini leta 91 začela s svojim podjetjem. Odprla je agencijo za organizacije prireditvev in kongresov. Posel je lepo tekkel, toda želja po vrnitvi k svojim koreninam je bila močnejša. V Sloveniji se je že dogovarjala s Can-

karjevim domom za službo, toda ni bila dovolj kvalificirana. Manjkalo ji je znanje nemščine, ki je bila poleg angleščine in španščine eden od pogojev za službo. Kljub temu je kmalu po smrti svojega očeta leta 99 sklenila, da se preseli. Čeprav ni imela še urejene zaposlitve, je sedla na letalo in se znašla na Brniku. Bala se ni ničesar, le malce jo je skrbelo, kako bo preživljala ostre zime pri nas. V Buenos Airesu so zime po večini čisto podobne tej, ki jo doživljamo letos, tako da je bila njena skrb popolnoma na mestu.

Že čez tri mesece se je zaposlila v Ljubljani na društvu Slovenija v svetu. Že čez dva meseca pa jo je zopet doletela nesreča, avtomobilska nesreča, ki

jo je spravila na bolniško za 5 mesecev. Ker je bila tako kmalu po prihodu na novo delovno mesto zopet odsotna, je bila zopet brez službe. »Kaj naj pa sedaj?« se je vprašala. Čisto po naključju je tako neko sredo šla k študentski maši k frančiškonom, kjer so delili letake za prostovoljno delo v salezijanskem mladinskem centru Skala. Ker ni imela nič pametnega početi, se je odzvala, da bo vsaj zapolnila dneve. Kot po naključju, čeprav Marjana ne verjame v naključja, pa so ravno takrat imeli prosto delovno mesto. Naslednjo sredo je tako že imela službo, ki je trajala 6 let. Sedaj dela pri jezuitih v mladinskem centru pri cerkvi Sv. Jožefa v Ljubljani. Če jo hočete najti, jo lahko poiščete tam, saj je skoraj vse dni nekako od 9. ure zjutraj pa do 10. ure zvečer zaposlena z vodenjem različnih tečajev in izobraževanj za staro in mlado. Za mladino tako vodi delavnico »Zakaj bi bil luzer, če si lahko faca!«. To, da je človek prazen, Marjana pripisuje pomanjkanju pripadnosti, najprej družini, občini, državi in šele potem svetu. Ravno zato je toliko mladih dandanes nesrečnih, saj po njenih izkušnjah nekateri mladi nimajo vsega tega in se hitro izgubijo. Ob delu z mladimi pa vodi še računalništvo za starejše, delavnico reševanja konfliktnih situacij, španščino, tečaj retorike in ne nazadnje tudi kuharski tečaj, kjer pride do izraza njeno znanje o španskih jedeh.

To, da se je vrnila v Slovenijo, je pomenilo zanj, da gre domov. Priznava, da so nekatere stvari v Argentini precej drugačne kot so tu, kot na primer medsebojni odnosi. Tam se, če se dva srečata, objameta in se poljubita, pa če se srečata desetkrat, desetkrat storita isto. V Sloveniji pa se velikokrat le rokuje ali pa še to ne. Tudi hrana, čeprav je je navajena, še posebej tiste na žlico, je pri nas precej bolj monotona od španske. Omenila pa je tudi razliko v gneči na cestah in ulicah. Vsi vemo, kakšna gneča nastane, ko se nešteto ljudi v Ljubljani zjutraj odpravlja v službo. Za Marjano to ni gneča, ampak se ji zdi, da je Ljubljana prazna. Kar na smeh ji potegne, ko se spomni, v kakšni gneči se je morala ona prebijati do svoje službe v Buenos Airesu.

Pridejo pa tudi dnevi, ko pogreša svojo družino. Trenutke osamljenosti sedaj z lahkoto premaga preko interneta in kamere, saj je s tem, da vidi in sliši svoje brate, sestre ali pa njenih osem nečakov zanjo skoraj tako, kot da bi bila tam in se z njimi srečala.

Bloke obiskuje redno. Čeprav so očetovo rojstno hišo prodali sosedu, Stebrovi Micki, je v njej še vedno dobrodošla. Po večini pa se vrača nazaj na grob, k tistim trem mogočnim spomenikom in k Zakrajškovim na Lepi Vrh, ki so njeni, poleg Žnidaršičevih ali kot se reče pri hiši pri Možakovih z Mramorovga, kjer se je rodila Marjanina stara mama, edini sorodniki na Blokah. Ima pa dosti prijateljev, ki ji dajo čutiti, da je tu doma.

Če jo kdo vpraša, kam se odpravlja iz Ljubljane, ona takoj pove, da domov na Bloke.

Naj reče kdorkoli, kar hoče, Marjana je Bločanka, le to nesrečo je imela, da se je rodila na drugem koncu sveta.

Dvojčki

TOKRAT SMO SE POGOVARJALI Z DVOJČKOMA IZ 4. RAZREDA. JAKA IN LUKA MAROLT STA DOMA IZ RAVEN. 7. JANUARJA STA DOPOLNILA DESET LET. LUKA JE POGLEDAL NA SVET PET MINUT PRED BRATOM.

Ali imata kakšne skupne konjičke?

Luka, Jaka: Oba rada bereva, uglašena sva tudi pri gledanju istih televizijskih programov, tako da ni večjih težav in pregovarjanja, kdo od naju bo kaj gledal.

Ko pride do spopada s starejšim bratom Martinom, vedno potegnem skupaj in včasih tudi zmagava.

Ali se oblačita enako?

Luka: Nikoli se nisva oblačila enako.

Jaka: V trgovini pri nakupu oblačil kupimo tisto, kar mi je všeč.

Ali sta veliko časa skupaj?

Luka: Nisva veliko, ker imava vsak svoje delo. Razmišljam o igranju na

harmoniko.

Jaka: Tudi sobo imava razdeljeno. Jaz redno obiskujem treninge za tek na smučeh. Tudi starejši brat trenira.

Ali sta bila že kdaj ločena za daljše obdobje?

Luka, Jaka: Vedno greva skupaj na počitnice, šolo v naravi ...

Luka: Brata večkrat spremljam na tekme in zanj navijam.

Kako je z uspehom v šoli?

Jaka: Hm, jaz imam bolj dvojke, ampak danes sem dobil štirko pri družbi. Luka pa ima same štirke in petke.

Kako pomagata doma?

Jaka: Pomagam molzti krave.

Luka: Rad pomagam pri delu na polju in pri sušenju sena.

Je med vama kakšen vzrok za prepir?

Jaka: Ponavadi zvečer, ko se pogovarjava, kdo bo igral igrice na računalnik.

Luka: Ali pa pri domačih nalogah, ko se spreva, kdo bo delal domačo nalogo na mizi v sobi. Večkrat obdrži Jakova, potem se moram jaz umakniti v kuhinjo.

Kam hodita na počitnice?

Luka, Jaka: K stari mami v Podcerkev. Spiva vsak na svojem koncu.

Luka: Jaka spi zgoraj v sobi.

Jaka: Luka pa v dnevni sobi, kar večkrat izkoristi za skrivno gledanje televizije.

Ali imata iste frende?

Luka: Imam jih veliko. Nobenega ne bi posebej omenil.

Jaka: Moj najboljši friend je Blaž Rot.

*Klavdija Kraševac, Eva Modic,
Martina Kočevar*

Prihaja pomlad

Učenci podaljšane bivanja, ki ga obiskujejo prvošolčki in drugošolčki, so v pričakovanju pomladi naredili razstavo z naslovom Prihaja pomlad. Na »cvetličnem vrtu« si lahko mimoidoči ogledajo živobarvne cvetove, pisane metulje, ljubke pikapolonice, domišljajske rože in ogrlice, ki jih krasijo obeski z motivom zvončka. Pri svojem ustvarjalnem delu so uporabili različen

material, katerega so predhodno zbirali; na primer kartonaste tulce, staro blago, ošilke, plastiko, lesene deščice, semena, lesene kuharice. Čeprav je nekaj dni po razstavi izdelkov zapadel sneg, otroke vsak dan pred pričetkom šolskega dne pozdravi topel sonček in misel na prebujajočo naravo, ki vabi.

Karmen Vendramin Đekić

Športni dan

V petek, 16. 3. 2007, smo imeli učenci 2. in 3. triade športni dan. Nekateri so se z avtobusom odpeljali na smučanje na Krvavec, drugi pa smo šli na pohod po naši lepi Bloški planoti.

Krenili smo izpred šole preko Nemške vasi, Volčjega, Krampelj, čez Zakraj in Strmico k Lužarjem. Bil je lep pomladni dan, obsijan s soncem. Vsi smo uživali v lepi naravi. Pred vasjo Lužarji smo imeli krajši postanek z malico, le-ta se nam je zelo prilegla, kajti bili smo že prijetno utrujeni. Po postanku smo se odpravili čez Strmico in Mramorovo na Godičevo.

Tam smo odkrili lepoto malih jezer in številne okljuke Bloščice. Za kopanje je bilo, žal, prehladno. Izlet pa je imel še eno posebnost, saj sta nas na pohodu spremljala dva lovca – gospod Franc Hiti in gospod Darko Mržek. Hodili smo namreč tudi po območju medveda. Med potjo smo se kot martinčki nastavliali toplemu soncu, nabirali smo tudi zvončke in poslušali petje ptic. Gozdni mir je prekinila le plašna srna, ki je prečkala našo pot.

Pohod je bil prijeten, poučen in poln presenečenj.

Vodja pohoda Pavla Ponikvar

Pekli smo kolač

Pri spoznavanju okolja v drugem razredu smo se pogovarjali o snoveh, ki se med seboj mešajo. O tem, da iz več sestavin dobimo novo snov, zmes ali mešanico, ki ima drugačne lastnosti kot sesta-

vine (moka, sladkor, jajca, kakav ...). Dobili smo zmes za kolač. Mešali smo, tehtali, šteli, stepali, ločevali ... Zanimivo je bilo opazovati notranjost jajca, rumenjake, ki se skupaj s sladkorjem med mešanjem penijo, opazovati spremembo stanja beljaka po mešanju, videli smo, kako se masa zgosti pri dodajanju moke, opazili smo tudi, da je testo med peko precej naraslo. Ko smo testo vlili v pekač, smo odhiteli v kuhinjo, kjer so ga spekli. Medtem smo vse sestavine zapisali v zvezek. Pečen kolač smo razrezali in se z njim prav z veseljem tudi posladkali. Najboljše pa je bilo, ker smo kolač lahko spekli tudi doma, saj smo imeli recept zapisan v zvezkih.

Učiteljica Petja Ilejšič

Učiteljski pevski zbor OŠ Toneta Šraja Aljoše

V isto šolo sva zahajala ...

Ta verz smo ukradli popevki Pegasto dekle, ki so jo zapele pevke učiteljskega pevskega zbora OŠ Toneta Šraja Aljoše na svojem prvem javnem nastopu v začetku letošnjega februarja.

Z njim se je pravzaprav tudi pričela zgodba o tem zboru. Že kar nekaj časa je med učiteljicami, ki zahajajo v šolo Toneta Šraja Aljoše, tla želja, da bi kdaj pele skupaj.

Lansko jesen pa se je to zares zgodilo. Odločile so se, da bodo ustanovile učiteljski zbor, po eno pevko so našle še v kuhinji in v tajništvu, zborovodkinja Irena Cundrič Iskra tudi zahaja v to šolo

in tako ni bilo nobene ovire več, da ne bi začele peti.

Zborovodkinja pravi, da pojejo z velikim veseljem in da pridno obiskujejo vaje. Njihov prvi javni nastop je pokazal, da jim gre to delo zelo dobro od rok.

Učiteljice po novem tako ne le sprašujejo, kričijo in se jezijo, ampak tudi pojejo.

Želimo jim, da se njihovo navdušenje za petje še dolgo ne bo poglobilo in da se kmalu zopet postavijo na oder z novimi pesmimi.

Jerneja Kovšca

Zgodba o izginotju

Nekoč je živel fant. V šoli je bil zelo priljubljen, imel je zelo dobre ocene.

Nekega dne pa je dobil slabo oceno. Bil je nesrečen, starši so se spraševali, kaj je z njim, on pa je bil nesrečen; postajal je pohlepen. Želel si je veliko stvari, ki jih sploh ni potreboval. Starši mu jih niso hoteli kupiti. Vedno bolj je bil nesrečen. Želel si je, da bi vsi ljudje izginili s tega sveta. Zvečer je hodil normalno spat, ponoči pa je premišljeval, kakšne stvari naj si še zaželi.

Neko jutro se je zbudil. Počutil se je

utrujenega, pa čeprav je spal nekaj ur več kot ponavadi. Šel je v kuhinjo, da bi pojedel neokusno pašteto. A paštete ni bilo. Pogledal je, kje so starši, a ni jih našel ... Tekel je k sosedom. Vse prazno. Zdaj je bil prepričan, da so vsi ljudje izginili, kot si je zaželel. Ves srečen je hodil po trgovinah, nabiral stvari, ki mu jih oče in mati nista kupila. Zanj se je začel pravi raj.

Po nekaj mesecih preizkušanja vsega pa je prvič začutil osamljenost. Prvič po rojstvu se je počutil neznanosko majhnega in osamljenega. Začel je jokati. Jokal je tri noči in

tri dni. Nato se je spomnil, kako si je želel, da bi vsi ljudje izginili. Bil je uslišan. Kaj če bi si zaželel zdaj, da bi vsi ljudje prišli nazaj. Se mi bo želja uresničila? Zaželel si je vrnitev vseh pogrešanih, potem pa šel spat. Ampak ko se je zjutraj zbudil, ni bilo nikjer žive duše. Želja se mu ni uresničila. Jokal je. Potem se je spomnil, kaj pa če bi molil, ne k določenemu božanstvu, ampak samo molil. In res začel je moliti. Uslišal ga je nek starodavni bog. Razložil mu je, da je krivec za izginotje prav on na željo dečka, da bi ga kaznoval za njegovo nesramnost in pohlep. Takrat je fant

spoznal, kaj je delal narobe. Vse so mu pomenile materialne stvari, za čustva se ni zmenil, staršem ni nikoli rekel, da jih ima rad. Nikoli ni pomagal ljudem v stiski. To je zdaj globoko dojel.

Šel je spat. Zjutraj se je zbudil in zaslišal mamo, kako ga kliče k zajtrku. Takoj je stekel v kuhinjo, jo objel, se zjokal in ji rekel, da jo ima rad. Zdaj živi srečen, nesebičen in rad ima svoje bližnje. Taka lekcija mu je prišla prav.

Gašper Vavtar, 8. r.

Obisk policijske postaje

UČITELJICE PRVE TRIADE V NOVI VASI SMO SE ODLOČILE, DA V LETNI PLAN DELA VKLJUČIMO TUDI OBISK POLICIJSKE POSTAJE V CERKNICI. PRI ORGANIZACIJI DNEVA SMO SEVEDA POTREBOVALE STROKOVNO POMOČ S STRANI POLICISTOV. POMAGALE SMO SI S POLICISTKO LIDIJO JURKOVIČ, VODJO POLICIJSKEGA OKOLIŠA OBČINE BLOKE IN LOŠKA DOLINA. STRINJALA SE JE, DA NAM PRI TEM POMAGA IN RES JE DAN TEKOČE IN STROKOVNO ORGANIZIRALA IN IZPELJALA.

Nekega deževnega dne sredi novembra smo se z avtobusom pripeljali pred policijsko postajo v Cerknici. Pričakala nas je vedno nasmejana policistka Lidija in nas kar takoj popeljala v sprejemno sobo policijske postaje. Povedala nam je nekaj zanimivosti v zvezi s policijskim delom. Ko je ravno takrat mimo prišel gospod srednjih let, je med nami kar završalo. Pomirila nas je in nam razložila, da ni vsak, ki vsotopi v prostore policije, tudi kriminallec. Škoda, pa smo že mislili, da smo videli lopova.

Odpeljala nas je skozi steklena vrata proti dežurni sobi. Tam je policist preko računalnika preveril identiteto ene izmed naših učiteljic. Izvedeli smo njene osebne podatke, pa tudi podatke o njenem avtomobilu, najbolj pa nas je seveda zanimalo, če je že kdaj storila kakšen prekršek. Nič posebnega, bila je

brez prekrškov.

Po ozkem in dolgem hodniku so nas odpeljali v sejno sobo, kjer nas je najprej pozdravil komandir, gospod Milan Jurkovič. Kasneje so nam pokazali pripomočke prometnih policistov (kovček za obravnavanje prometnih nesreč, stinger, alkotest ...), opremo policistov, ki opravljajo posebne naloge (ščitnike, čelade, lisice, orožje ...). Po ogledu dečkom zanimivih predmetov nas je policistka peljala nadstropje nižje, kjer so prostori za pridržanje, torej zapori. Radi bi videli kakšnega zapornika, vendar v teh prostorih večinoma prenočijo vinjene osebe, te pa tudi ne vedo, kje so in vsega, kar jim policijski zapori nudijo, sploh ne opazijo.

Najbolj smo se veselili srečanja s policijskim psom, ki je pokazal precej svojega znanja in je bil neverjetno ubogljiv.

Največje doživetje pa je bila vožnja v policijskem kombiju – marici, vendar ne spredaj, temveč zadaj, tam, kjer vozijo kriminalce. S policijskimi vozili so nas torej odpeljali v cerkniško osnovno šolo, kjer smo se srečali z učenci prvega razreda. Zanje smo narisali risbice in tudi oni so nam podarili svoje izdelke. To je bil zelo zanimiv obisk, otroci in učiteljice so nas toplo sprejeli, eden drugemu smo se predstavili, se malce poigrali in skupaj zaplesali.

Zelo nas je prevzela velikost njihove šole, jedilnice, hodnikov, stopnišč. Takih srečanj si še želimo.

Dan smo prav policijsko tudi zaključili. Policistka nas je pospremila do avtobusa in preverila šoferja. Imel je vso potrebno opremo in dokumente za prevoz šolskih otrok, zato smo se z lepimi vtisi vrnili na Bloke.

Učiteljica Petja Ilejšič

Šolarji na policijski postaji

V času sprostitvene dejavnosti ustvarjamo

UČENCI PODALJŠANEGA BIVANJA, 3., 4. IN 5. RAZREDA, SMO LETOS V ČASU SPROSTITVENE DEJAVNOSTI USTVARILI ŽE VELIKO IZDELKOV. PRI TEM SO SE NAM PRIDRUŽILI TUDI UČENCI IZ VARSTVA. PRI SVOJEM DELU NAJVEČKRAT UPORABLJAMO RAZLIČNO ODPADNO GRADIVO IN GRADIVO IZ NARAVE, KI GA POTEM ŠE USTREZNO KOMBINIRAMO Z DRUGIMI (KUPLJENIMI).

- V začetku šolskega leta smo iz ostankov keramičnih ploščic izdelali mozaike.
- Jeseni so iz odtisnjenih drevesnih listov nastale živali, iz jesenskih plodov grmovnic ogrlice, iz ostalih naravnih gradiv (lubje, mah ...) pa slike.
- Decembra so učenci leskove palice povezali na različne načine v novoletne smrečice, jih odeli v belo ter jih okrasili z okraski, ki so jih tudi izdelali sami.
- Pustni čas so stopnišče šole krasili pisani lampijončki, izdelani iz plastičnih kozarčkov in raznobarnih papirnatih prtičkov.
- Tulci toaletnega papirja in kosi večjega tulca so bili osnova za izdelavo pujskov, ki so še sedaj razstavljeni v šolski avli. (Glej sliko!) Zato še vedno lahko stopite do njih in morda tudi vam prinesejo srečo.

Barbara Širaj

Lepi pujsek

*Rožnatega pujska poznam,
ki živi:
v hiši čisto sam,
v hiši čisto sam, ja, ja!
Na trobento pujsek igra
in zato:
rad je sam doma,*

*rad je sam doma, ja, ja!
Tu-tu-tu-tu, zjutraj igra,
a zvečer:
pa-pa-pa-pa-pa,
pa-pa-pa-pa-pa, pa, pa.*

Mira Voglar

Naj deži, da bo dobra letina

*Le kaj naj raste, če nisi oral,
če nisi nič posejal?
Ni zlate pšenice,
ni krme za prašiče.
Povsod le trava in
v hlevu ali na pašniku
le še kakšna krava!*

*Do kdaj?
V trgovini je hrana iz EU,
kako je kje zrasla
ne išči pojasnil,
saj so v lekarnah
polne police zdravil.*

*S stranskimi učinki,
da jih rabiš vedno več ...
Farmacija vedno nova odkriva,
služi dobičke – za zdravnikom se
skriva.*

*Zbudi se!!!
Vrt si napravi,
sam se za zdravje postavi!*

Majda Žnidaršič

Foto: Marko Lenček [fotografiraj.bloke.si]

Polje, kdo bo tebe ljubil?

160 let Pepce in Francke

V začetku marca sta praznovali 80-letnico življenja dvojčici Pepca Palčič iz Metulj in Francaka Mišič roj. Palčič s Hudega Vrha. Najbrž bi se spodobilo, da takšni klenci bloški grči predstavimo v našem časopisu. Pa sta v svoji skromnosti to odklonili. Vendarle naj ob visokem jubileju veljajo tudi naše čestitke. Želimo, da bi jima zdravje še dolgo služilo in naj bo sreča in zadovoljstvo njihov sopotnik še na mnoga leta.

Bloške gospodinje se nameravamo organizirati v društvo

POZDRAVLJENE, BLOČANKE IN BLOČANI!

Dovolite, da se vam najprej predstavimo, kdo sploh smo. Naše delovanje sega že nekaj let nazaj, ko smo na pobudo in prošnjo organizacijskega odbora kmečkih iger priprave in razstavile zbirko

namen omogočila predstavitev v šolski kuhinji.

V bodoče imamo v načrtu še vrsto podobnih predstavitev s priznanimi mojstri kuhanja. Namenile pa smo se organizirati tudi srečanja s strokovnjaki vrtnarjenja in okrasnega rastlinja, da izpopolnimo in utrdi-

Gregor Bizant, priznan mojster kuhanja

kmečkih jedi in peciva. To akcijo smo ponovile tudi naslednje leto, potem pa je žal organizacijski odbor prenehal z organizacijo omenjenih iger.

Me pa smo se občasno še vedno sestajale in si izmenjevale svoje kulinarične izkušnje. V preteklih dveh letih smo organizirale tudi dve »strokovni« ekskurziji, v letu 2004 v Arboretum Volčji Potok in v letu 2005 na Bled. V Volčjem Potoku smo se navduševale nad hortikulturnimi umetninami, na Bledu pa smo zvonile z zvonom želja.

V zadnjem obdobju pa smo se sestajale v šolski kuhinji. Tja smo v našo sredino povabile tudi priznanega kuharja gospoda Gregorja Bizanta, ki deluje v sekciji Slovenskih kuharjev in slaščičarjev. Omenjeni gospod nam je s svojimi bogatimi kuharskimi in slaščičarskimi izkušnjami predstavil vrsto dobrot, ki jih je mogoče pripraviti v kuhinji. Prav je, da se na tem mestu iskreno zahvalimo ravnateljici osnovne šole gospe Mileni Mišič, ki nam je v ta

mo svoje znanje z novimi vsebinami in trendi na tem področju. Vedno pa bomo pripravljene sodelovati tudi pri skupnih aktivnostih znotraj občinskega prostora. Zanesljivo pa bomo organizirale še kakšen izlet po naši Sloveniji.

Da bi vse te načrte lažje uresničile, se nameravamo organizirati v društvo in upamo, da nam bo to kmalu uspelo.

Vse zainteresirane, ki vam je tako druženje v veselje, vabimo, da se nam pridružite.

Ker pa se bliža velika noč, vam zaželimo, da bi vam prihajajoči velikonočni prazniki prinesli sonce Božje ljubezni, da bo ogrevalo vašo notranjost in prebujalo dremavo življenje duha, da ozeleni v pomladi in se bohotno razcveti v svoji lepoti.

Kontakt: Marija Jakopin, GSM: 041 878 126, e-pošta: marija.jakopin@hotmail.com.

Bloške gospodinje

*Na Blokah je 15 kapelic,
12 v župniji sv. Mihae-
la in 3 v župniji sv. Tro-
jice. Le ena ni zidana.
Žal so nekatere v prav
slabem stanju ... Nekoč,
ko so bili cerkveni pred-
pisi glede tega strožji, ni
nobena imela dovoljen-
ja, da bi se v njej smelo
maševati.*

Kapelice na Blokah

V kapelici pri Fari je na
oltarju kip Žalostne Ma-
tere božje, ki ga je izde-
lal neki Čičkov prednik
(slika desno)

Blaževa kapelica v Novi
vasi je že 60 let brez gos-
podarja in kar v sramoto
Novcem. Župnik Lojze
se je odločil, da je na-
jbolje, da se podere ter
zgradi nova enaka – rep-
lika. Da pa bi delo lepše
steklo, Lojze še išče do-
natorje. (Slika spodaj)

I me kapela ali kapelica ni slovenskega izvora – izhaja iz izraza capella oziroma capellula, ki je pomanjševalnica latinske besede cappa, kar pomeni plašč s pokrivalom ali kapuco. Nanaša pa se na zgodbo o sv. Martinu iz Toursa, ki je živel v 4. stoletju. Po legendi je nekoč, ko je bil še rimski častnik, polovico svojega plašča ali cappe podaril zmrzujočemu beraču. Ko so Martina začeli častiti kot svetnika, je preostala polovica njegovega legendarnega plašča postala relikvija. Hranili so jo v Aachnu v manjšem prav za ta namen zgrajenem bogoslužnem prostoru. Po plašču, ki je bil v prostoru shranjen, je prostor dobil ime – capella. Od tam je ime prešlo na druge prostore, kjer so hranili relikvije, in končno na vse manjše cerkvene zgradbe.

Na Blokah tako pomembnih kapel (ic) ni – verjetno pa so nekatere izmed njih povezane s kakimi konkretnimi dogodki iz zgodovine posameznih Bločanov ali celih vasi.

1. Kmetkova kapelica pri Fari s kipom Žalostne Matere božje. Sedeča Marija v naročju drži mrtvega Sina. Na podstavku kipa je z velikimi števkami zapisano 1899. Tudi

Blaževa kapelica v Novi vasi

Kapelica na Radleku

Kapelica na Škrabčem z lepimi grškimi stebri

na kipu je desno spodaj razbrati napis – verjetno gre za podpis umetnika: J Zalar Ljubljana 99. Ob straneh sta še dva manjša angela. Kot vedo povedati pri Fari (Čičkovi in Kmetkovi), so kapelico dali zgraditi predniki Kmetkovih kot priprošnjo, ker niso mogli imeti otrok – in bili so uslišani. Zidarji kapelice so morali biti od drugod in dobri mojstri, saj je kapelica pozidana dovršeno. Avtor kipa pa je bil domačin, iz rodu Čičkovih – družinsko izročilo ve povedati, da je bil fant zelo talentiran in je verjetno odšel v kako šolanje v Ljubljano, potem pa naprej v Ameriko in zatem se je za njim izgubila sled.

2. Blaževa kapelica v Novi vasi z lesenim kipom Žalostne Matere božje.

3. Novska kapelica ob cesti proti Glini s kipom Lurške Matere božje. V kapelici je manjša lesena oltarna miza z letnico 1995 in napisom Kraljica miru, prosi za nas. Po obnovi ceste in asfaltiranju je stara kapelica ostala precej nizko pod cesto in bila zato deležna snega pri pluženju in avtomobilskega škropljenja ter je zato hitro propadala. Zato je bila leta 1995 porušena, na njenem mestu pa na dvignjenih temeljih pozidana sedanja kapelica.

Kapelica na Runarskem (slika desno)

Vitražno okno kapelice v Novi vasi na polju proti Glini (slika desno spodaj)

4. Kapelica na Radleku. Križ z Jezusom. Pod manjšo leseno oltarno mizo je zapisana letnica 1990, ko je bila kapelica obnovljena.

5. Ravniška kapelica s kipom sv. Roka. Ob širitvi ceste skozi vas je bila kapelica porušena, sta pa cestno podjetje in tedanja občina Cerknica zgradila novo. Blagoslovil jo je ljubljanski nadškof Šuštar 8. oktobra 1988. V kapelici je star kip sv. Roka, ki je bil tedaj tudi lepo obnovljen. Kip je zelo star – menda kar okoli 400 let – in verjetno izvira še iz prvotne ravniške cerkve, torej cerkve, ki je v Ravniku stala pred pozidavo nove v 18. stoletju.

6. Runarska kapelica. V njej je bil star kip Matere božje, ki

Kapelica v Ravniku je bila pred desetletjem na novo pozidana

pa so ga 1954. leta odnesli neznanci.

7. Kapelica na Škrabčem. Lesen križ z Jezusom. Obnovljena 1993. Kapelica se zapira le z vrati iz kovinske ograje, tako da je dejansko odprta. Po pripovedovanju sedanjih prebivalcev Škrabčega so kapelico zgradili ljudje, ki so bivali v hiši tam zraven in katere ostanki so še vidni.

Se nadaljuje.

France Ivančič

LD Martin Krpan Bloke

60 let lovstva na Blokah

Na štefanovo, 26. decembra 2006, je v športni dvorani v Novi vasi donel zvok lovskih rogov. Lovska družina Martin Krpan Bloke je praznovala svojo 60-letnico obstoja. Praznovanje je bilo povezano in zaznamovano tudi z razvitjem novega prapora in predstavitvijo lovskega pevskega zbora, prvega v zgodovini bloških lovcev. Bogat program, ki sta ga vodila Milanka Slavec in Miha Mišič in v katerem so sodelovali osnovnošolci, mešani

pevski zbor Bloke, harmonikaši, rogisti iz Šenrupert ter že prej omenjeni lovski pevski zbor, je bil požlahtnjen s podelitvijo priznanj Lovske družine Martin Krpan Bloke. Zahvalne plakete, ki jih je izdelal akademski slikar Božidar Strman – Mišo, si je po mnenju lovcev zaslužilo podjetje Novolit d. o. o. za vso pomoč in podporo, ki jo namenja lovcem. Kot so to obrazložili lovci, so jo dobili zato, ker so njihov najboljši sosed.

Poleg njih so podelili priznanja tudi Lovski družini Šenrupert za več kot 30 let prijateljstva in sodelovanja, lovcu Dragu Maziju, članu lovske družine Martin Krpan, zaradi zasluge pri ustanovitvi lovskega pevskega zbora ter ravnateljici osnovne šole Nova vas Mileni Mišič za uspešno sodelovanje in ker si vedno vzame čas tudi za njih. Posebna zahvala in simbolično darilo pa je dobila tudi Marija Lipovec, pobudnica sodelovanja lovcev in osnovne šole.

Na proslavi sta spregovorila tudi predsednik Notranjske lovske zveze Franc Koščak in predsednik Lovske zveze Slovenije Bogdan Mahne. Slednji je podelil tudi odlikovanja in plakete za lovske zasluge, ki so jih dobili Marjan Cimprič, Janez Milavec, Bojan Mohar, Franc Primožič ml. in Franc Zakrajšek – Gočev. Red za lovske zasluge tretje stopnje pa so dobili Branka Palčič, Tomaž Kogej, Franc Zakrajšek – Petrinov, Franc Primožič st. in Jože Žnidaršič.

Kot je povedal predsednik Lovske družine Martin Krpan Bloke France Hiti, se je v zadnjih 60 letih zgodilo veliko. Vzdrževanje naravnega ravnovesja živali je bilo v tem času vzorno. Mogoče bi si želeli več jelenjadi, si pa nedvomno ne želijo več medvedov, katerih je na tako majhnem področju že sedaj preveč.

Polna dvorana gostov je ob koncu prireditve imela priložnost tudi prvič prisluhniti kanonični pesmi Poziv na lov, ki sta jo zapela mešani pevski zbor Bloke in lovski pevski zbor skupaj.

NOVO IME IN NOV

PRAPOR

Lansko leto so na občnem zboru premlevali tudi temo preimenovanja družine. Izbrali so si ime Martin Krpan, ker pač tu niso živeli ne cesarji in ne kralji. Martin Krpan pa je bloški junak, čeprav skromen, je dosegel velike stvari, vsaj tako ga je opisal Fran Levstik v svoji zgodbi. Ker pa so spremenili ime, je bila logična posledica tudi sprememba prapora, obenem pa stari prapor iz leta 1977 ni več ustrejal merilom sodobne lovske družine, saj ni imel znaka Lovske zveze Slovenije. Ob zvoku rogov je tako župan Jože Doles predal prapor in nanj pripel tudi trak, brez katerega prapor ni prapor.

Po zaključku uradnega dela so bili vsi gosti in nastopajoči povabljeni še v šolsko jedilnico, iz katere je dišal odličen lovski golaž. Poskrbljeno pa je bilo tudi za to, da grla niso bila suha.

KAKO SO NASTALI IN KAJ SO ŽE NAREDILI

Takoj po drugi svetovni vojni je v januarju Okrajni narodni odbor sklical sestanek vseh notranjskih

lovcev, katerega se je udeležilo tudi nekaj lovcev z Blok. Seznanjeni so bili z novim začasnim zakonom o lovu, ki je bil temelj in osnova ustanavljanja lovskih družin. Na podlagi tega so se v Novi vasi lovci organizirali in na ustanovnem sestanku v začetku leta 1946 ustanovili Lovsko družino Nova vas – Bloke, ki je v začetku štela 14 članov. Skozi leta se je vloga lovcev spreminjala in danes se štejejo za naravovarstvenike, kar tudi nesporno so. V minulih 60 letih pa niso le skrbeli za ravnovesje divjadi in čistilne akcije, ampak so zgradili tudi preko petdeset večjih in manjših lovskih objektov. Najbolj so ponosni na lovsko kočjo na Bloščku in lovski dom v Novi vasi, ki ga lahko uporabljajo tudi druga društva in posamezniki.

Pohvaliti je potrebno tudi njihovo kinološko tradicijo, saj je kar nekaj članov družine, kmalu po ustanovitvi, pobralo najprestižnejše nagrade za svoje štirinožne spremljevalce. Lovska družina Martin Krpan Bloke je tudi nepogrešljiva pri skoraj vseh prireditvah, ki se dogajajo na Blokah in v zadnjem času sodelujejo pri pouku o naravi in lovstvu v Osnovni šoli Toneta Šraja Aljoše v Novi vasi. Na šoli so prevzeli tudi vodenje strelskega krožka, pomagajo in sodelujejo pri likovnih razstavah učencev na temo lovstva ter vodijo razne čistilne akcije po Blokah. Hkrati se aktivno udeležujejo tudi s svojim pevskim zborom, ki je bil še pred kratkim oktet. Zaradi navdušenja članov družine pa je oktet prerasel, s sedaj 11 člani, v zbor. Prepevajo predvsem domače pesmi, najraje kar izpod peres domačih avtorjev. Že nekajkrat so gostovali na raznih prireditvah drugih lovskih družin s svojimi, predvsem domačimi pesmimi. Na Blokah pa so se pred domačim občinstvom na prireditvi ob svoji obletnici predstavili prvič. Zapeli so tri pesmi. Pesem Stari lovec, Moj dom, katere besedilo je delo Lojzeta Modica, ter premierno tudi Ko se prvi svit zaznava, v kateri je pel solo gospod Marjan Fortin. Vse tri pesmi pa je uglasbil umetniški vodja lovskega zbora gospod Janez Kranjec.

Res je, da je povprečna starost lovcev Lovske družine Martin Krpan Bloke kar visoka, toda s takšno zavzetostjo za naravo in kraj, v katerem živimo, se jim ni treba bati, da bo povprečje le še naraščalo.

Matej Kljun

LD Martin Krpan Bloke

60-letnici ob rob

Minila sta že dva meseca od 26. decembra 2007, ko je LD Martin Krpan Bloke praznovalo 60 let obstoja in delovanja. Moj namen ni pisati o sami prireditvi, lovci smo bili z njo zadovoljni in tudi odzivi niso bili slabi. Lovci LD Martin Krpan Bloke pa se zavedamo, da ni nikoli tako dobro, da ne bi moglo biti bolje in obratno.

Pa pustimo samo prireditev na stran in se nekoliko posvetimo ljudem in subjektom, ki so to prireditev naredili oziroma pomagali narediti. Najprej vse priznanje in zahvala osebjem Osnovne šole Toneta Šraja Aljoše Nova vas, še posebej naj omenim hišnika Vinka in kuharja Mitjo ter dekleta, ki so prostore pospravile, enako tudi fantom iz BOŠ-a. Hvala vsem nastopajočim in njihovim mentorjem in vodjem. Prepričan sem,

da sta mlada voditelja Milanka in Miha svoje delo opravila zelo dobro, kaj dobro, odlično. Tudi gospod Jože Obreza je bil zelo posloven in že po nekaj dneh smo si lahko prireditev ponovno ogledali na njegovem DVD-ju. Skoraj bi pozabil, da posebno zahvalo in priznanje zasluži tudi naš župan. Kot vidite, se trudim, da bi koga le ne pozabil, vendar če se le da, ne omenjam imen, saj verjetno za vse, ki so sodelovali, niti ne vem. Na koncu pa se lovci LD Martin Krpan Bloke in njihov starešina še posebno lepo zahvaljujemo aktivu (lovskih in drugih) žena, ki so se še posebno izkazale ne samo s količino in raznovrstnostjo peciva, ampak tudi s kvaliteto. Naj povem, da je bila ureditev in okrasitev jedilnice za družabno srečanje tudi delo teh žena, ki jih je s pomočjo Primožičeve Irene or-

ganizirala Majda Zakrajšek z Runarskega. Kdor je pozorno gledal, je lahko ugotovil, da ga ob sprehodu po hodniku šole spremlja razstava mladih slikarjev, mogoče bo med njimi kateri postal tako dober kot naš Mišo.

Prepričan sem, da prireditev kljub dobremu programu ne bi uspela, če golaž ne bi bil dober. Za tako dober golaž pa moram poleg že omenjenega kuharja Mitje pohvaliti tudi lovsko pomočnika Branko in Milana.

Na koncu se vsem imenovanim in neimenovanim v imenu lovcev LD Martin Krpan Bloke in v svojem imenu najlepše zahvaljujem.

Lovski pozdrav.

*F. Hiti, starešina
LD Martin Krpan
Bloke*

PGD Velike Bloke

Redni letni občni zbor

Nekako je že utečeno, da zadnjo soboto v februarju gasilci PGD Velike Bloke potegnejo črto skozi preteklo leto. Tako je bilo tudi tokrat. V gostilni Miklavčič smo se zbrali gasilke in gasilci na letnem občnem zboru društva. Ob prisotnosti več kot 70 starejših članov se je zbora udeležilo

tudi okrog 30 mladih pionirjev in mladincev.

Predsednik društva je ob pozdravnih besedah prisotnim odprl 77. občni zbor.

Po poročilih predsednika, poveljnika, blagajnika in nadzornega odb-

ora za preteklo leto 2006 je sledil predlog plana dela in finančni plan za letošnje leto in sprejem.

Po razpravi na poročila je sledila podelitev značk in priznanj članicam in članom za dolgoletno delo v društvu. Skupaj jih je bilo podeljenih 14, mislim pa, da bi bilo potrebno še posebej poudariti priznanja naših gasilcev-veteranov, ki sta jih iz rok Draga Jakopina dobila za svoje 70-letno delo Jože Mazij in Alojz Škrabec. Prejela sta tudi skromno darilo od predsednika društva, ki jima je zaželel še veliko zdravja in snidenja med našimi gasilskimi vrstami.

PGD Velike Bloke bo letos avgusta gostilo tradicionalno srečanje gasilcev — veteranov pod pokroviteljstvom GZ Cerknica.

Kakor to veleva tradicija, smo se po končanem zboru in odlični hišni postrežbi, ki se je znova zavlekla v temni del dneva, razšli v nove vsakdanje izzive.

Tomislav Beroš

Predsedstvo občnega zbora

Zbor bloških čebelarjev

Novi predsednik bloških čebelarjev Stane Car

Po več kot desetih letih predsednikovanja je funkcijo oddal Ivan Ivančič, ki je sicer eden od ustanoviteljev društva

LETOS BO ČEBELARSKO DRUŠTVO BLOKE PRAZNOVALO TRIDESETLETNICO DELOVANJA. NEDAVNO PA SO SE ČEBELARJI ZBRALI NA OBČNEM ZBORU IN PREGLEDALI DELOVANJE V PRETEKLEM LETU TER SI ZASTAVILI NOVE NALOGE.

Čebelarjenje je še vedno zelo pomembna kmetijska dejavnost, čeprav jo v zadnjem času spremljajo številni problemi. Na eni strani so to bolezni, ki ogrožajo čebelje družine, na drugi pa uporaba pesticidov v kmetijstvu. Čebelarjenje tako postaja strokovno zelo zahtevno in v bistvu tudi pomembna gospodarska panoga. Njihovi proizvodi so zelo pomembni, bodisi v prehrani in kulinariki ali pa kot medicinski dodatki. Vse to so obravnavali bloški čebelarji na letošnjem občnem zboru.

Letošnji občni zbor pa je bil tudi volilni. Od več kot desetletnega predsednikovanja se je zaradi let in zdravstvenih težav poslovil še eden od živčih ustanoviteljev društva Ivan Ivančič. Za novega predsednika so izbrali Staneta Carja, ki mu bo kot tajnik z dosedanjimi izkušnjami pomagal Janez Zakrajšek.

In kakšne naloge so si zadali? Vsekakor je pomen strokovnosti čebelarjenja na prvem mestu. Zaradi lažjega delovanja si društvo želi čim prej priti tudi do lastnih prostorov. Ker bo letos poteklo trideset let od ustanovitve društva, si želijo tudi to posebej obeležiti. Pa tudi o blagovni znamki bloški čebelji proizvodi bo potrebno kaj storiti.

Stane Korenjak

Študentski klub BOŠ

Primopredaja vlade

Kot vsako leto smo februarja na občnem zboru potrdili novo vodstvo. Novi predsednik Primož Oražem je taktirko prevzel od Tadeja Pavliča (na sliki). Podpredsednica je Nina Pavlič, blagajničarka ostaja Urška Ulčar, tajnik je Simon Korenjak, član upravnega odbora pa je Janez Mišič. Vodstvo se je odločilo, da bo BOŠ v prihajajočem letu namesto na kvantiteto stavil na kvaliteto dogodkov, ki bodo tako še bolj odmevni. V naslednjih mesecih se lahko nadejamo praznovanja 5. obletnice obstoja, poleta z balonom, poker party-ja in tradicionalnega petkovega žura. Vabljeni! (T. P.)

2. TRADICIONALNI TURNIR V NAMIZNEM NOGOMETU

Na turnirju je nastopilo lepo število ekip, zmagovalne pa so bile na koncu tri — prvouvrščena, drugouvrščena in tretjevrščena. Mednarodne udeležbe tokrat ni bilo, so pa zato medalje ostale doma.

PRVI SALSA VEČER

Salsa večer je bil prava poživitev za hladne dni — vroči ritmi, ples in zabava. Tudi pogostitev ni manjkala. Kogar ni bilo, mu je lahko žal.

MP SERVIS

Marjan Peterlin s.p., Dolščaki 10a, 1314 Rob

GOSPODINJSKIH APARATOV

Electrolux

ZANUSSI

Candy

gorenje

tel.: 01/7881-456 mobi: 051/648-783

Mladi fotografi na Blokah

Več se vidi skozi fotografski objektiv

V LANSKEM LETU SO SE MLADI NA BLOKAH ZDRUŽILI IN USPEŠNO IZVEDLI PROGRAM FOTOGRAFIRAJ.BLOKE.SI. PROGRAM JE POTEKAL SKOZI VSE ŠTIRI LETNE ČASE IN SE GA JE AKTIVNO UDELEŽILO 35 UDELEŽENCEV, KI SO BILI Z VSEH KONCEV SLOVENIJE. PROGRAM JE VSESKOZI USPEŠNO VODIL MIHA KNAVS, KI NAM GA JE TUDI NEKO-LIKO PODROBNEJE PREDSTAVIL.

Program fotografskih delavnic je bil velika popestritev kulturnega življenja na Blokah. Kako si prišel na to idejo?

Ko sem pred letom brskal po internetu, sem opazil, da Zavod Movit, Nacionalna agencija programa MLADINA, v razpisu ponuja sredstva za aktivnosti mladih. Pri ponovnem branju se mi je zdelo, da je razpis pisan nam na kožo. Povedal sem še kolegom, s katerimi smo že pred leti razmišljali o čem podobnem, a nismo imeli sredstev ter se prijavi in uspeli na razpisu ter dobili 5 000 evrov sredstev, s katerimi smo lahko pričeli z delom. Del sredstev sta prispevala še občina Bloke in študentski klub BOŠ.

Praviš, da je glavnino sredstev zagotovil Zavod Movit. Kdo je to?

Zavod Movit je v bistvu nevladna organizacija, ki mlade združuje po interesnih aktivnostih in skuša skrbeti za njihovo mobilnost. Seveda pa je programsko organizirana po načelih EU ter razpolaga s sredstvi, ki jih leta ponuja. Da je pa nepolitična, se pa razume samo po sebi.

Zakaj ste vseskozi delovali kot neformalna fotografska skupina in ne kot študentski klub BOŠ?

Razlog je bil zelo preprost. Svetovali

Foto: Iztok Prislan, Urban Velkavrh [fotografiraj.bloke.si]

so mi, da se naj tako organiziramo, ker imamo s tem večje možnosti, da uspemo na razpisu. Možnosti za uspeh na razpisu so bile že tako visoke, ker so naši kraji zelo podhranjeni, kar se tiče teh evropskih sredstev in smo menda prava črna lisa na zemljevidu Slovenije.

Danes je fotografska tehnika že skoraj v celoti avtomatizirana in digitalizirana, tako da lahko fotografira skoraj vsak. Kaj je bil pa namen vaših delavnic?

Celoten projekt je imel kar več ciljev. Predvsem smo želeli poglobiti znanje o fotografiji predvsem z umetniškega

vidika. Tako so posamezne delavnice vodili priznani strokovnjaki, kot so slikar Mišo Strman, mojster fotografije Oskar Dolenc, fotograf Notranjskih novic Andrej Korenč in Matjaž Wenzel. Skozi fotografske delavnice pa smo želeli tudi širiti imago o Blokah, kar je seveda danes zelo pomembno. Pomembno pa je tudi, da so se mladi z Blok družili z sovrstniki iz drugih krajev Slovenije. In na koncu smo izdali še ducat bloških razglednic, ki jih do sedaj sploh ni bilo.

Projekt ste uspešno pripeljali do konca. Kaj načrtujete za naprej?

Kot prvo se želim zahvaliti vsem, ki so kakorkoli sodelovali in podpirali naše početje. Projekt je po splošnem mnenju uspešno končan, vendar je treba še marsikaj dodelati. Tako nam ni uspelo fotografirati Blok iz zraka, ker zaradi slabega vremena balon ni mogel poleteti. Seveda se pa zmeraj kaj lahko naredi še bolje. In to nas zanima. Po vsej verjetnosti bomo skušali program še enkrat izpeljati, seveda v izboljšani varianti.

Pogovarjal se je Stane Korenjak

Študentki klub BOŠ Pozor, napovedujemo!

V soboto, 28. aprila 2007 ob 19.00, napovedujemo prireditev ob peti obletnici študentskega kluba BOŠ. Ob tem dogodku bomo ponovno prisluhnili odličnemu harmonikašu Borutu Moriju. Spet vas bomo presenetili z dihajajočo fotografsko razstavo z naslovom Obrazi BOŠ-a.

Diplomirali so

Zima je čas za počitek

TAKO KOT MEDVEDJE SE VERJETNO TUDI ŠTUDENTI RAVNAJO PO ZAKONIH NARAVE IN ZATO JE ZIMA ČAS ZA POČITEK. AMPAK SILVA JE BILA VSEENO PRIDNA IN SI NADELA ČRNO ČEPICO, KI JO NOSIJO PONOSNI DIPLOMANTI.

Silva Marolt

Silva Marolt iz Velikih Blok je zagovarjala diplomo konec lanskega leta, in sicer 29. novembra. Predstavila je delo z naslovom Škodljivi vplivi svetlobnega onesnaževanja na živa

bitja. Študirala je na Visoki šoli za zdravstvo, smer Sanitarno inženirstvo. Pravi, da je bil študij vsebinsko zanimiv, najbolj so ji bile všeč terenske vaje, kjer se srečuješ s teorijo v praksi, nekoliko manj prijetne pa so ji bile timske seminarke vaje, ker jih je bilo preveč. Ko sem Silvo povprašal, kako kaj kaže z zaposlitvijo, je dejala, da službe ni ravno najenostavneje najti, saj mnogokrat v razpisih zahtevajo delovne izkušnje, ki pa jih kot študent precej težko dobiš, tako da še naprej vztraja pri iskanju zaposlitve, pravi pa, da če bo morala zaradi službe v druge kraje, ji to ne predstavlja težav.

Čestitamo!

Miha Knavs

Miha Knavs

TSD Novolit Olimpija

Zeleno bela zima

TE DNI SE SEZONA SMUČARSKIH TEKOV V SLOVENIJI KONČUJE, PRI NAS PA KOT DA SE ZIMA ŠELE ZAČENJA. KONEC MARCA SMO ŠELE DOBILI PRVI PRAVI SNEG, TAKO DA SMO KONČNO LAHKO PREIZKUSILI TUDI NOVE SNEŽNE SANI IN NAPRAVO ZA IZDELAVO TEKAŠKIH PROG. TO PA JE HKRATI PRILIKA, DA SE ZAHVALIMO OBČINI BLOKE IN OBČINI LOŠKI POTOK, PODJETJU NOVOLIT NOVA VAS, KOVINOPLASTIKI LOŽ IN GG POSTOJNA ZA POMOČ, KI SO NAM JO NUDILI PRI NAKUPU OMENJENIH NAPRAV.

Po takšen sneg smo morali na Pokljuko

Smučarski tekači z letošnjo zimo nikakor ne moremo biti zadovoljni, saj je sneg obležal le v severni Sloveniji in vse se je pravzaprav dogajalo v Ratečah, na Pokljuki, nekaj malega na Pohorju in Idrijskem. Kljub temu pa so bila tekmovanja za Pokal Slovenije skoraj v celoti izpeljana, v tekmovanju za Slovenski maraton pa so bila od predvidenih sedmih, izvedena le tri. Med njimi žal ni bilo Bloških tekov, elitnega tekmovanja, ki ima v Sloveniji posebno mesto.

Tekaško smučarsko društvo Novolit Olimpija je bilo letos po kol-

edarju Smučarske zveze Slovenije organizator tekmovanja v klasični tehniki za otroške in odrasle kategorije. Vse do 11. marca smo upali na sneg, vendar je prišel prepozno. Tekmovanje smo zato morali izpeljati na edini lokaciji s snegom, na Rudnem polju na Pokljuki. Tja smo se odpeljali z avtobusom, pripravili teren, na okop zasadili zastavo Občine Bloke in obesili transparent Novolita, na progo spustili vseh 253 prijavljenih tekmovalcev, jih nahranili in najboljšim podelili medalje in praktične nagrade ter poželi odlično oceno za organ-

Nove snežne sani so izpolnile pričakovanja

**Uresničite svoje sanje
o svetlem, varnem in toplem domu**

NOVOST

**Nudimo tudi moderno montažo
po smernicah RAL**

KOVINOPLASTIKA LOŽ
www.kovinoplastika.si

**PVC IN ALU
STAVBNO POHIŠTVO**

**Energetsko varčna,
zvočno izolativna ter
okolju prijazna okna in vrata.**

Nova vas 57,
1385 Nova vas
tel.: 01 70 50 600,
fax: 01 70 50 616

Razstavno prodajni salon,
Letališka 32b, 1000 Ljubljana
tel.: 01 544 12 70
fax: 01 544 12 71

Razstavno prodajni salon,
Ptujska cesta 13, 2204 Miklavž
na Dravskem polju
tel.: 02 629 63 64
fax: 02 629 63 65

Razstavno prodajni salon,
Pristaniška 3, p.p. 659, 6100 Koper
tel.: 05 627 88 40
fax: 05 627 88 39

izacijo. Za to gre članom društva posebno priznanje, saj vemo, da je na tujem terenu organizacija tekmovanja bistveno zahtevnejša kot doma. Škoda le, da se vse to ni dogajalo na Blokah, saj smo z rekordnim številom sodelujočih tekmovalcev iz dvajsetih slovenskih in hrvaških klubov pripravili lep smučarski praznik.

V tekmovalnem pogledu pa se zima brez snega pozna tudi na nekoliko slabših rezultatih, ki so jih dosegali naši tekmovalci v tej sezoni. Sko-raj vse snežne treninge so opravi-

li na Gorenjskem, kar je povezano z dolgimi in napornimi vožnjami. Kljub temu pa je nekaj medalj le prišlo tudi na Bloke.

Ko bo tekmovalna sezona zares končana in bodo na razpolago vsi rezultati, bomo v društvu pripravili analizo razmer, si zastavili nove cilje in se dogovorili kako naprej. Nekaj od tega smo opravili tudi na občnem zboru društva, ki smo ga izpeljali 28. marca in s tem formalno zaključili lansko poslovno leto.

Rado Ponikvar

Mladi Bločanki pregledujeta rezultate tekem

Odamica, Blaž, pa Brinarjev Tomaž pa Mihl in Udin pa je cel s'min

ZA »KMAŠNA« OBLAČILA

Čez čas sta Johanca in Tomaž prišla iz hiše. On praznje po amerikansko napravljen v portaste hlače, svilen lajbelč, srjaco z metuljčkom, suknjičem in lepim slamnatim klobučkom, kot bi si ga sposodil pri samem Fredu Astairu. Johanca pa – kot dama iz kdo ve katerega časa. Čez lepo obleko je imela potegnjeno čudovito čipkasto kombinežo. Ostrmeli smo. Stric Tomaž jo je občudujoče gledal in rekel. »Prmejš, Johanca, si fejš baba. Veš kaj. Če bi to lepo kombinežo spodaj pod obleko oblekla, je ne bi nihče videl. Tako pa lahko vsi vidijo, da imaš kaj nase dati!«

In sta odkorakala proti cerkvi. Dobri župnik Makovec je med večernicami sicer nekajkrat čudno pogledal proti njima, rekel pa ni nič. Vaške klepetulje in opravljivke so po vasi naredile običajen nemir. Prepričan sem bil, da so ji zavidale. Možakarji pa so se prizanesljivo muzali.

Ko se danes spominjam tistega dogodka, se mi stvar ne zdi nič posebne- ga. Samo pogledjte, kaj si vse dajo danes nase dame ob takih in drugačnih priložnostih. Pravzaprav lahko rečem, da je bila Johanca po modnih dodatkih in smelem nastopu pred javnostjo predhodnica sodobnega oblačenja. Nikar ne recite, da to ni res. Škoda, da za to na Blokah spočeto avantgardnost drugod ne vedo.

STENSKA URA IZ AMERIKE

V nedeljo po večernicah sem šel k Brinarjevemu Tomažu.

»Kje pa imate stensko uro, ki je visela tam na steni?« sem bil radoveden.

»Salamenska reč, ta ura, preteta dežela. Tam sem jo bil obesil po vrnitvi iz Amerike. Krasotica je bila. Velik 'ciferplac' je imela. Pa zlate kazalce in 'kvihte', ki so bili lepi kot smrekovi storži. Zvonila pa je tako lepo in milo, da si se vsakič lahko zjokal. Še danes po tolikem času imam zato rdeče oči. Pa so jo hodili vsi po vrsti gledat. Cela vas. Pa 'fouš' so mi je bili, ker drugi niso imeli take. Tako so s hudimi pogledi ves 'ciferplac' spraskali. Ne verjameš? Ti ne veš, kaj je prava foušija in kaj je hudoben pogled! Ves čas sem jih moledoval, naj ne gledajo na eno mesto na uri, ampak lepo krožijo s pogledom okoli, da se ne bi kaj poznalo. Zaman. Cele luknje so naredili na njem.«

Prikimal sem, da mu verjamem. Seveda sem vedel, da je zaradi vlage številčnica zarjavela. Od tod luknje.

»Kam ste jo pa dali, stric?«

»I, kaj? Skril sem jo. V štali pri volih jo imam. Veš, pa tole s številčnico še ni bilo tako hudo, da bi jo skril. Najhuje je bilo to, da mi je senca niha- la te ure naredila tekom let luknjo v steno. Kar poglej. Na steni se jasno vidi, kako jo je zribala. In to senca. Preteta dežela.« Zavil je z očmi proti nebu, kot bi se hotel pridušiti, da je vse res in potrditi, kako trpi, ker tako pomembne stvari, kot je ura, nima na steni. Navsezadnje mora uro imeti vsak pravi premožen vaški mož. Stena je pa tako načeta, da bo moral zi- darja poklicati, da jo bo popravil.

Pripovedoval je resno in hkrati škilil proti meni. Skušal sem se držati karseda resno. Počasi sem se navadil zadrževati smeh in se trudil slediti hudomušnim pripovedim.

»Kaj ne verjameš?« Pritrdil sem zavzeto in se držal resno.

Dušan Kaplan

Praktični vodnik

za upokoјence

MODRA ŠTEVILKA

• 080 15 17

Zbirka strokovnih in koristnih informacij za upokoјence in delavce, ki se na upokoјitev še pripravljajo: 38 avtorjev v 64 poglavjih na 350 straneh na poljuden način o strokovnih temah.

Cena priročnika:

19,00 €

(4.553,16 SIT)

Upokoјenci - 25%:

14,25 €

(3.414,87 SIT)

Založba Maks Viktor d.o.o.
Prešernova cesta 3
1000 Ljubljana
tel.: 01/244 42 80

• Upokoјenci v Sloveniji in EU

Organiziranost, statistika, politika, preživetje ali še kaj doživeti s pokojnino, prihodnost....

• Pokojnine

Dokup dobe, pokojnine, dodatki, ...

• Socialna pomoč

Kakovostno staranje, CSD-ji, domovi starejših, humanitarne organizacije, pomoč in oskrba na domu, medgeneracijsko sodelovanje, brezplačna pravna pomoč, dedovanje, ...

• Zdravje

Zdravstvena varnost upokoјencev, zdrava starost, boleznj življenjskega stila, nega in oskrba v domačem okolju, zdravila, oskrba ob koncu življenja, ...

• Izobraževanje

Izobraževanje v tretjem življenjskem obdobju, računalniško izobraževanje

• Prosti čas in hobiji

Kultura, prireditve in srečanja, turizem, zdravilišča, pohodništvo, rekreacije, vrtičkarstvo, ...

• Partnerstvo, novi odnosi

Odhod v pokoj - nov začetek
Nikoli ni prepozno

• Pregled turističnih destinacij
za seniorje po občinah

Rimska gradbena dediščina pri nas

Rimljani so naše kraje začeli osvajati in jih postopoma urbanizirati, romanizirati, predvsem pa civilizirati ter utrjevati svojo oblast po letu 35 pred Kristusom. Prvi rimski cesar je postal slavniti rimski vojskovodja Gaius Iulius Caesar Oktavijan, ki si je nadel ime Avgustus, kar je v latinščini, torej jeziku, v katerem so Rimljani govorili, pomenilo vzvišeni, božanski. Cesar Avgustus je bil nečak prav tako slavnega rimskega imperatorja Gaiusa Iuliusa Ceasarja, ki je izvojeval pomembne bitke in priključil rimski republiki velika ozemlja v Evropi in Afriki in je bil utemeljitelj cesarske moči v

rimski državi. Iz njegovega nadimka Caesar je nastal vladarski naslov cesar. Cesar Avgust je bil še kot vojskovodja vsaj dvakrat tudi v naših krajih. Vladal je na izrazito vojaški način 45 let, do leta 14 po Krist. V času njegovega vladanja se je na betlehemske poljanah rodil Jezus.

Nekako ob koncu prvega stoletja po Kristusu je vojaška varnostna služba rimskega imperija sklenila, da bo s svojo aktivnostjo bolj prisotna na tistih mejnih delih rimske države, kjer je obstajala velika verjetnost vdorov številnih vzhodnih plemen. Državni varnostni in mejni

Rimski zid pri Benetah je viden le kot poraščena grbina

pas imperija je potekal na vzhodu po reki Donavi in Renu. Zaradi vse številnejših vojaških mejnih zapletov se je pokazala potreba po ustanovitvi garnizijskih postojank v notranjosti mejnih provinc z mobilno vojsko legionarjev. Njihova naloga je bila varovati vse tiste strateške točke, kjer je bil prodor najbolj verjeten.

obrambnimi trdnjavami, obzidanimi naselji, kasteli, stražnimi in oglednimi stolpi, prežami in utrjenimi podeželskimi vilami, mitnicami za plačilo cestne pristojbine in drugimi vojaškimi postojankami. V vidni ali pa v slušni oddaljenosti od zapore pa so bile stacionirane udarne garnizije legionarjev za hitro posredovanje z nalogo, da predvsem vojaškim vozovom preprečijo prehod zapore. Vojaška doktrina je narekovala legionarjem, da zavrejo napadjočega in ga preusmerijo v grabe in doline ter ga tako spravijo v past, kjer je bil vojaški obračun lahek. V 7. in 8. stoletju je prav ta zid predstavljal zahodno naseljitveno mejo Slovanov.

Tako se je v naših krajih ohranila največja gradbena dediščina – rimski vojaški zaporni zid *Claustra Alpium Iuliarum*. V občini Bloke je v naravi lepo ohranjen rimski zaporni zid pod vasjo Benete v dolžini 638 m s petimi kasteli. Ta zid je dobro obvladoval tukajšnji prostor in varoval prehod iz vzhodne smeri in ribniške doline. Seveda pa ne smemo biti razočarani nad današnjim izgledom zidu. Zid je v prvotni obliki bil res veličastnih izmer, 2 – 3 m je bil debel in do 4 m visok in različno dolg. Bil pa je nezvezen, grajen samo na vojaško dobro izbranih mestih. Ko je rimski imperij propadel, se je tudi zid začel podirati tudi z izdatno človeško pomočjo. Kamni, iz katerih je bil zgrajen, so bili zelo dober gradbeni material za kasnejšo gradnjo drugih velikih objektov kot so gradovi, cerkve pa tudi hiše vaških bogatejših veljakov. Danes je rimski zid viden (pozorno moramo opazovati) kot do 3 m širok in slab meter visok, z gozdno vegetacijo porasel nasip. V naravi so zanesljivo najbolj varno shranjene zgodovinske in kulturne priče naše preteklosti.

Manfred Deterding

Na Hrušici pri Colu so pred desetletji rimski zid dodatno utrdili, tako da je sedaj lepo viden

Tako je nastala na našem ozemlju najbolj vojno občutljiva in varovana vojna krajina rimskega imperija: julijsko – alpska vojna krajina (Alpes – Iuliana). Vrhovni rimski vojaški štab je rimskim geografom naročil, da določijo tisti prostor med Alpami in Jadranom, kjer je možen najugodnejši in najlažji vdor sovražnih zakarpatških, srednje in vzhodnoevropskih plemen v Rimski imperij. Geografi so prostor določili, vojaški geodeti so izrisali potek zapore, najboljši gradbeniki takratne dobe pa so ga s pomočjo rimske vojske zgradili. Dokončno je bila zapora postavljena v 3. in 4. stoletju po Kristusu, skupaj z

Mesta, kjer so v Sloveniji še ostaline rimskega zapornega zidu

Svetlobno onesnaževanje

Svetlobno onesnaževanje ali vsiljena svetloba je pri nas razmeroma malo poznan ekološki problem, saj ga ljudje ne smatrajo kot onesnaževanje. V Sloveniji se iz leta v leto pojavlja več zunanjih svetilk, to so svetilke za javno osvetljevanje mest, cest in v zadnjih letih tudi podeželja, pojavlja pa se vse več svetilk za dekorativno osvetljevanje, kamor spada osvetljevanje spomenikov, objektov in celo vrtov. Slovenija na področju svetlobnega onesnaževanja še nima sprejete ustrezne zakonodaje, ki bi omejevala oziroma postavljala pogoje, pod katerimi bi se lahko osvetljevalo, in določala vrste svetilk, ki bi se lahko uporabljale. Že leta 1995 je bilo Ministrstvu za okolje in prostor izdano poročilo o svetlobnem onesnaževanju in oddana pobuda za sprejem ustrezne uredbe, vendar do sedaj še ni bila sprejeta.

Svetlobno onesnaževanje okolja je sevanje svetlobe iz svetila za zunanjo razsvetljavo neposredno ali posredno v nebo, katerega posledice so motenje selitve ptic in žuželk, nesmotna raba energije, ogrožanje naravnega ravnotežja na zavarovanih območjih naravnih vrednot ter onemogočanja raziskovalne in poljudnoznanstvene dejavnosti astronomskih observatorijev (Tavzes, 1999).

Vplivi svetlobnega onesnaževanja se kažejo v bioloških, zdravstvenih, socioloških, ekonomskih, varnostnih, pravnih, estetskih in astronomskih posledicah (Guštin 2006, http://www.astrogea.org/celfosc/contaminacio_luminica.htm).

1. Biološke posledice: V Sloveniji se zaradi množične uporabe ekološko neustreznih svetilk povečujejo emisije umetne svetlobe v naravnem okolju. Številne raziskave dokazujejo negativen vpliv umetne svetlobe na mnoge živalske vrste. V to skupino spadajo predvsem živali, ki jih nočna svetloba moti, ker jo zamenjujejo z Luno ali Soncem. To so: ptice, netopirji, žuželke.

2. Zdravstvene posledice: Zaradi velike uporabe ekološko neustreznih svetilk je velik del populacije v nočnem času izpostavljen umetni svetlobi. Številne medicinske

raziskave pa dokazujejo povezavo med izpostavljenostjo ljudi umetni svetlobi v nočnem času in motnjami bioritma, katerih posledica je pogostejše obolenje izpostavljenih za nekaterimi vrstami raka, predvsem raka dojke in debelega črevesja.

3. Varnost: Zaradi uporabe ekološko neustreznih svetilk se poslabšuje prometna varnost. Nezasenčene ali

Žarjenje neba nad Ljubljano, avgust 1996

slabo zasenčene svetilke povzročajo bleščanje voznikom, na katerega so še posebej občutljivi starejši vozniki, s čimer je zmanjšana varnost na cesti.

4. Ekološke posledice: Zaradi povečane potrebe po energiji se zmanjšujejo neobnovljivi viri energije, kot so: nafta, zemeljski plin, uran. Svetlobno onesnaževanje posredno vodi v povečevanje emisij ogljikovega dioksida v atmosfero, saj se zaradi množične uporabe neustreznih svetilk povečuje poraba električne energije. Zaradi potrebe po povečani proizvodnji električne energije se s tem povečuje koncentracija ogljikovega dioksida. Povečana koncentracija ogljikovega dioksida povzroča globalno ogrevanje Zemlje in različne klimatske spremembe, kot so: močni nalivi, katastrofalni orkani, poplave, dolgotrajne suše in taljenje ledenikov.

5. Ekonomske posledice: V razvitem svetu je poraba energije na prebivalca stokrat večja kot poraba energije na prebivalca v nerazvitem svetu. Zaradi velike uporabe ekološko neustreznih svetilk so v Sloveniji zelo velike svetlobne (energetske) izgube. Posledica je uhajanje

svetlobe izven cilja osvetlitve, zaradi česar prihaja do velikih energetskih izgub, le-te znašajo okoli četrtno inštalirane moči.

6. Pravne posledice: Termoelektrarne, ki proizvajajo električno energijo, emitirajo prevelike količine ogljikovega dioksida v atmosfero, kar je v nasprotju s Kyotskim protokolom.

7. Astronomski vpliv: V Sloveniji gre zaradi neustreznih in nezasenčenih svetilk četrtna svetlobe direktno v vesolje, kar se ponoči kaže kot žarjenje neba nad večjimi mesti. Zaradi tega lahko vidimo samo nekaj sto zvezd na nebu

namesto nekaj tisoč. Ta problem je še bolj izrazit v nekaterih večjih evropskih mestih. Na primer svetlobno onesnaževanje Barcelone sega v oddaljenost 300 km, to pomeni, da v normalnih razmerah lahko mornarji plujejo z Mallorce v Barcelono tako, da sledijo siju svetlobe.

8. Sociološki vpliv: V Sloveniji velja prepričanje o nujnosti vsesplošnega osvetljevanja, ne glede na smiselnost, stroške in morebitne posledice. Najprej se je z osvetljevanjem pričelo v mestih, kasneje pa se je razširilo tudi na podeželje. Po eni strani je to posledica prenašanja urbanih vzorcev življenja na podeželje, po drugi strani pa gre za lažno prepričanje, da več svetlobe pomeni večjo varnost.

9. Estetski vpliv: Pod estetskim vplivom razumemo dekorativno osvetljevanje kulturnih spomenikov. Le-te bi bilo potrebno osvetliti z nižjimi nivoji osvetlitve, kar bi zmanjšalo porabo energije in znižalo škodljiv vpliv na okolje.

V nadaljevanju bom bolj podrobno predstavila biološke in zdravstvene posledice svetlobnega onesnaževanja.

Se nadaljuje.

Silva Marolt

ODTRGAJTE SE OD RUTINE ...

Če želite izboljšati svoje psihofizične sposobnosti, se naučiti ravnanja z orožjem, se izuriti za preživetje v različnih okoliščinah, če želite okusiti vojaško življenje, se pridružite rezervni sestavi Slovenske vojske.

www.slovenskavojska.si

Biti morate polnpletni, imeti na izpolnjevanje predpisane pogoje, če imate prostovoljno usposabljanje za obrambo, specializiranega usposabljanja, če nimate, najprej v program temeljnega vojaškega usposabljanja.

Odpri se možnosti tudi za usposabljanje rezervne sestave Slovenske vojske!

O vseh ugodnostih, obveznostih in pogojih se informirajte pri: **Upravi za obrambo Postojna**, V izoli (tel. 05 639 22 76), ali **Se v Izoli** (tel. 05 641 72 33), **Piranu** (tel. 05 714 55 91). Oglasite se lahko tudi pri **Vojašnici Postojna** (tel. 05 728 14 01).

**... IN SE PRIDRUŽITE POGODBENI
REZERVNI SLOVENSKE VOJSKE!**

OSKRUNJENA NARAVA

Podpisnika sva kar nekajletna obiskovalca Bloške planote. Izbrala sva si jo za svoje rekreacijsko območje zaradi ohranjene narave in nenasilne urbanizacije. Posamezni obisk sestoji običajno iz nekajurne hoje po travnikih in gozdovih. Pri tem je najin korak usmerjen v smeri cilja, ne oziraje na poti. Tako sva dobro spoznala celotno površino vaše občine, vasi in zaselke. Njena prvin-skost je odločilna za reden obisk. Predhodna navedba je podana za razumevanje vzroka najinega oglašanja. Pri nedavnem zadnjem obisku sva v gozdu našla smetišče oddaljeno cca 150 do 200 m vzhodno od domačije na Godičevem. Gre za ostanke gospodinjkega aparata, kuhinjske posode, avtomobilskih delov in drugih neorganskih odpadkov. Vse skupaj ocenjujemo za dve traktorski prikolici. Kdor koli je to odložil, se je moral zelo potruditi zaradi težavnega dostopa do prostora,

kjer ležijo odpadki.

Na mnogo večje odlagališče raznih gospodinjstev aparatov, drugih kovinskih predmetov, plastične embalaže in ostalih smeti sva naletela že pred časom v globeli cca 100 m zahodno od ceste pred vstopom v vas Štorovo. Po količini in videzu odpadkov sklepava, da je to verjetno celo aktualno vaško smetišče. Je legalno? Pri svojih pohodih po širjavi bloških gozdov nama ni prihranjen pogled na odvrženo plastično embalažo od goriva in olja za motorne žage, plastenk za vodo in pločevink od piva. Vendar zagotovo nihče ne zanika, da je embalaža brez vsebine mnogo lažja za nošenje, torej odložitev v ustrezni smetnjak. Tovrstno onesnaževanje je žal v porastu. Zato podpisnika pozivava in opozarjava na neprimernost odnosa posameznih Bločanov do narave in okolja, vse občane pa na aktivno vključitev v njeno zaščito. Tudi iz zavesti, da vaša razmeroma malo

okrnjena narava pridobiva z vsakim dnem na pomembnosti in vrednosti. Prepričana sva, da so vam neodgovorni sokrajani prav gotovo znani. Opozorite jih. Bloška planota je v neposredni bližini urbanih središč, istočasno pa predstavlja dokaj ohranjeno krajinsko podobo. In verjemite, da se vam tukaj kažejo neslutene možnosti dobrobiti za vašo občino. Bločani, razen lastne zavesti, ne potrebujete visokega vložka kapitala za izplen koristi iz nar-

Fotografije smetišča »Godičevo«

avnih danosti. Asfaltiranje ceste proti Velikim Laščam vas bo povsem približalo glavnemu mestu. Zagotovo tudi mnogi Bločani srečujete vedno več dnevnih obiskovalcev, ki odkrivajo lepote Bloške planote. Izkoristite, kar vam je bilo podarjeno ter tudi po zaslugi vaših prednikov ohranjeno. Meniva, da je zato potrebna samo nekoliko večja osveščenost in spoštljiv odnos do narave.

Aleksander Markovčič in
Marjan Klopčavar

Kdo jih pozna? Slika je nastala pred drugo svetovno vojno. Prikaže, kako so mladi osvojili najvišji vrh nad Nemiško vasio – Kuncelj. Brez alpinistične opreme in brez ocene smeri so vrh z lahkoto osvojili. Kaj bi vse povedal Kuncelj, če bi znal govoriti? Že stoletja nemo stoji in nič ne govori.

Morda, kako so se po njegovem pobočju spuščali bloški smučarji. Kako je bloška burja z njegovega pobočja odnašala sneg in ga odlagala v dolini. Nastajali so tudi do več metrov visoki zameti. Kako lepe cvetice so poraščale njegovo pobočje. Samo na enem kvadratnem metru je raslo toliko različnih vrst rož, da so si morale izbrati mesto za svojo rast. Njihove živopisane barve so te očarale – (kadulja, grintavec, zvončnice, rajnak, mali encijan. Še posebno je lepo spomladi zacvetelo resje. Če si samo vonjal njihov duh, si bil zdrav. S posebnim vonjem te je privabila arnika. Danes vsega tega ni več. Mar smo res ljudje sami krivi, da izginjajo bogastva in lepote narave. Kako so naši predniki kosili travo s koso. Pridne grabljice so seno spravljale v dolino.

Pod vznožjem Kunclja je izvirala potok Sušica, kakšna idilična narava je bila tam. Vhod v jamo je bil zavarovan z železnimi vrati. Nad vhodom je kot nebo visela ogromna skala. Kadar je bila idila obsijana od sonca, si mislil, da si v raju. Potok je prijetno žuborel,

Plezalci na Škalci. Menda so to mladi bloški študentje, med njimi Pepi in Mimi Pismanoševa. Drugi neznani. Foto Ivan Čampa

da je bloškemu človeku božal ranjeno dušo. V Sušici so iskali navdih tudi nekateri umetniki, ki so na Bloke prihajali na obisk. Med njimi akademski slikar Riko Debenjak, pisatelj Bogomir Magajna in drugi.

V Sušico so prihajale prat perilo žene in dekleta iz Nemiške vasi. Pogosto so jih spremljali tudi otroci. Medtem ko so one prale, so se otroci zabavali po svoje. Metali so kamenčke, delali

tolmunčke, preskakovali potok. Včasih se kakšen preskok ni posrečil. Pa kaj zato, se pa doma ni bilo treba umiti v "lavorju".

Lansko jesen sem še enkrat hotela podoživeti to lepoto. Ne boste verjeli, da sem bila strašno razočarana. Skala je ležala na tleh. Potok je usahnil. Struga je bila preorana z buldožerjem, bregova pa poraščena s trnjem. Med trnjem so se bohotile ro-

bidnice in nekaj zapoznelih jagod. To je vse.

Hotela sem se napotiti na Kuncelj, pa sem si premislila. Pobočje je poraščeno z gozdnimi drevesi. Lahko bi se zgodilo, da bi se srečala s kakšnim kosmatincem. Pa še kakšnega okuženega klopa bi staknila.

Misli so mi v hipu pobegnile v čas, ko sem zadnjič stala na vrhu Kunclja. Bilo je nekaj dni pred koncem druge svetovne vojne. Takrat je na periferijo Nemiške vasi strmoglavil angleški bombnik. Ko je nastala eksplozija, sem bosa in napol obločena zbežala na Kuncelj. Tam sem že našla mojo sestro Jožico in sosedo Malko. Stale smo na vrhu Kunclja in enoglasno pele tisto pesem, katero zna zapeti vsak otrok (jok!). Gledale smo v dolino in opazovale, kako so ognjenici zublji požirali hiše in gospodarska poslopja. Bližnji kozolci so goreli kot bakle. Njihov plamen je segal tako visoko pod nebo, da ga je najbrž moral opaziti tudi Bog. Poslušale smo kričanje ljudi, mukanje živine, kokedakanje kokoši, lajanje psov. Ena sama zmešnjava. Čas se odmika, spomin pa še živi.

Morda bodo pogumni jamarji nekoč pokukali tudi v podzemlje Kunclja. Prepričana sem, da bodo odkrili jamo, katera jih bo očarala s svojimi lepotami.

Lep pozdrav vsem Bločanom.

Olga Kalan

POZDRAVLJENI, BRALCI

BLOŠKEGA KORAKA!

Zelo sem bila vesela lanskim številam glasila občine Bloke. Z Blok sem odšla po osnovni šoli in sem živela več let v Ljubljani, sedaj pa živim že 41 let na Švedskem. Ko sem čitala Bloški korak, so se moji spomini vračali v rodni kraj Podveliki Vrh, kjer sem bila rojena kot Otilija Novak. Še vedno rada jem bloško kolerabo (trojka) in krompirjeve žgance z ocvirki in slanim kropčkom. To je bila naša hrana doma na Blokah. Meso – govedino smo jedli le enkrat na teden.

Zelo bi bila vesela če bi kdo od sošolcev združil naš šolski razred, ki smo pričeli hoditi v šolo 1950/1951. Lepo bi bilo, da se dobimo na kakšnem srečanju. Nekaj sošolcev

in učiteljev se še spominjam. Od učiteljev imam v spominu Ivico, Anico Lenarčič, Božo, g. Jankota, Čebobina in še koga. Ker je čas praznikov, vam želim veselo božične praznike in srečno novo leto 2007.

Lia Popotnik, Švedska

PRIPIS

V uredništvu smo ugotovili, da je bil Liin sošolec Dušan Kaplan, ki je z veseljem sprejel pobudo, da bo organiziral srečanje za vse učence letnika 50/51. Prosi, da se mu javite po pošti na naslov: Dušan Kaplan, Gornji trg 36, 1000 Ljubljana. Ob vikendih pa ga dobite na Runarskem, kjer ima pri Klobasarjevih vikend.

Rdeči križ

VERJETNO SE VSI ZAVEDAMO, DA NESREČA NIKOLI NE POČIVA. Z NESREČAMI KOT SO RAZNE POŠKODBE, NESREČE Z ELEKTRIČNIM TOKOM, ZADUŠITVE, BOLEČINE V TREBUHU, GLAVOBOL, NEZAVEST, ZASTRUPITEV, RAZNI PADCI ALI STISNENJE, HUDE KRVAVITVE, MOTNJE DIHANJA, ZASTOJ SRCA, DA NE GOVORIMO O NARAVNIH IN DRUGIH NESREČAH SE SREČUJEMO VSAK DAN. LAHKO NAS DOLETI MED DELOM, IGRO, VOŽNJO, POČITKOM, ZATO JE PRIPRAVLJENOST IN PRVO UKREPANJE NAJPOMEMBNEJŠI DEL DAJANJA POMOČI ČLOVEKU.

V decembru 2006 je na podlagi tretjega odstavka 1. člena Zakona o varnosti in zdravju pri delu (Ur. l. RS, št. 56/99 in 64/01) začel veljati nov Pravilnik o organizaciji, materialu in opremi za prvo pomoč na delovnem mestu (Ur. l. RS, št. 136/2006) za podjetja in organizacije, ki so zavezani usposobiti zaposlene za izvajanje prve pomoči.

Država je pooblastila Rdeči križ Slovenije, kot edino organizacijo, za izvajanje programa usposabljanja prve pomoči, kar nam nalaga tudi Zakon o Rdečem križu, saj je ta pripravljen kakovostno in je usklajen z zahtevami in standardi Evropske unije, predvsem pa v skladu z razvojem stroke prve pomoči.

V skladu z omenjenim pravilnikom tečaj traja 8 ur in obsega teoretični in praktični del. Program tečaja prve pomoči je potrdil Strokovni center za prvo pomoč pri RKS.

Cena tečaja znaša 75,11 € na tečajnika (18.000,00 SIT). DDV se v skladu s 42. členom ZDDV ne obračuna.

Termin in kraj tečaja določimo po dogovoru z vami, lahko tudi v

vašem podjetju ali organizaciji, če je več kot 12 kandidatov. Tečaj se izvaja v primeru, če je prijavljenih najmanj 12 tečajnikov in maksimalno do 20 tečajnikov. Predavatelji prve pomoči so zdravniki in medicinske sestre, ki so vpisani v register predavateljev prve pomoči pri Glavnem odboru RKS. Oboji imajo veljavno licenco za predavatelja, ki jo obnavljajo vsake tri leta in sledijo novostim doktrine.

Udeleženec dobi po opravljenem tečaju potrdilo, s katerim izkazuje organom in inšpekcijam, ki preverjajo varnost pri delu, reševanje in pomoč ob naravnih in drugih nesrečah v gospodarskih in negospodarskih družbah, zavodih oz. organizacijah usposobljenost nudenja prve pomoči.

Predvsem pa nam je vodilo, da udeležence naučimo nuditi prvo pomoč in to znanje bodo lahko s pridom uporabili v svojem okolju. Več informacij na gornjem naslovu!

Območno združenje Rdečega križa Cerknica – Loška dolina – Bloke

Zahvala

Ob smrti naše drage tete

Marjetke Marolt

z Ulake 16 se zahvaljujemo vsem, ki ste se poslovlili od nje in jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala gre gasilcem PGD Velike Bloke in Nova vas, društvu upokojecev Bloške planote, Centru za socialno delo Cerknica, dr. Usenikovi za zdravniško oskrbo, g. župniku za pogoste obiske in poslovlilni obred ter tov. Mirku Dolesu za besede slovesa na njenem grobu. Zahvala vsem, ki ste se v teh trenutkih spomnili nanjo.

Vsi njeni

*Ni večje bolečine, kot v dnevih žalosti
nositi v srcu srečnih dni spomine.
(Dante)*

Zahvala

Ob slovesu od naše

Ivice Škrabec, roj. Fabiani

se zahvaljujemo vsem, ki ste se od nje poslovili, darovali sveče, cvetje in sv. maše. Hvala župnikoma Lojzetu Hostniku za podelitev poslednjih zakramentov in Branku Zadniku za somaševanje ob pogrebni svečanosti kot tudi poglobljene misli o njenem življenju in delu.

Zahvala tudi Tonetu Urbasu za besede slovesa, prav tako bloškim in cerkniškim pevcem, ki so ji za slovo zapeli njene najljubše pesmi.

Hvala vsem Bločanom za sočustvovanje z nami, še posebej pa vsem njenim številnim učencem, saj so se je s svojim poslednjim obiskom hvaležno spomnili kot učiteljice, ki jim je svojo ljubezen do lepega in čistega slovenskega jezika vsadila v trajen spomin in rabo.

Vsi njeni

V spomin najstarejši gasilki na Blokah in GZ Cerknica

Marjetki Marolt

1911 – 2007

18. januarja 2007 smo se poleg sorodnikov, prijateljev, znancev, občanov poslovili tudi gasilci PGD Velike Bloke, katerega društva je bila članica dolga leta.

Rojena je bila v rojstni hiši po domače pri Jožinovih na Ulaki. Mlada leta je preživljala v rojstni vasi, zaposlitev je našla v tedanji vojašnici JLA v Velikih Blokah. Od tu je odšla tudi v zaslužen pokoj. Bila je družbeno aktivna še posebno v PGD Velike Bloke. Delo v gasilskem društvu ji je veliko pomenilo. Med gasilci je bila spoštovana, znala je s sproščeno, preprosto besedo gasilce razvedriti. Vedno je imela pripravljene bloške smešnice, ki so še posebno prav prišle na veselicah ali praznovah.

Marjetka je jesen življenja preživljala pri Modičevih v Velikih Blokah. Nečakinja Dragica

jo je kar 11 let negovala. Tu je resnično imela lepo in zavidljivo oskrbo vseh članov družine Modic. Gasilci smo jo obiskali nazadnje po novem letu, ko je bila že hudo bolna.

Marjetka je za gasilske zasluge prejela vrsto odlikovanj, med drugim vzorna gasilka, kipec gasilca in plaketo, značko gasilske veteranke. Bila je tudi častna članica PGD Velike Bloke. S pokojno Marjetko smo bloški in cerkniški gasilci izgubili najstarejšo gasilko. Ostala nam bo v trajnem spominu. Za vse ji hvala. Posebna zahvala pa velja nečakinji Dragici, možu Francetu in vsem Modičevim, ki so tako srčno skrbeli zanjo, posebno ob njeni bolezni.

Hvala tudi nečaku Zvonetu in ženi Milki po domače Jožinovic, od koder je bilo njeno zadnje slovo. Tako se je Marjetki izpolnila zadnja želja, da so jo na njeno zadnjo pot pospremili bloški gasilci z Ulake na pokopališče pri Sveti Trojici z vsemi gasilskimi častmi.

Njen dolgoletni gasilski sodelavec predsednik PGD Velike Bloke Miroslav Doles

V spomin lovskega tovarišu

Žanu Kovačiču

ki, prijatelji in znanci.

Lovec Žan se je rodil 29. septembra 1912. leta, na samem začetku prve svetovne vojne, v Lešnjakih na prelepi Vidovski planoti. Bil je tretje rojeni od enajstih otrok. Z delom se je seznanil že v rani mladosti na posestvih Turjaka in Pajkovega, kjer je delal že njegov oče, da bi preživel številčno družino. Po odsluženju vojaščine v stari Jugoslaviji je tudi Žan odšel s trebuhom za kruhom in nekaj let delal v francoskih gozdovih.

Domov se je vrnil pred začetkom druge svetovne vojne in se takoj odzval klicu domovine in slovenskega naroda.

Najprej kot aktivist in od novembra 1941 kot aktiven udeleženec partizanskega odpora proti okupatorju in domačim izdajalcem, na kar smo lovci LD Martin Krpan Bloke še posebno ponosni. Prejel je več odlikovanj, med njimi tudi partizansko spomenico 1941.

Ljubezen do gozda, narave in živalstva je Žana pripeljala med lovce takoj po vojni 1946. Bil je eden od soustanoviteljev LD Sveta Trojica in njen prvi predsednik oziroma starešina.

Leta 1949 se je zaposlil v gojitvenem lovišču Jelen-Snežnik kot lovski čuvaj in nadzornik ter tam delal vse do upokojitve.

Poročil se je 1950. leta, si ustvaril družino in nov

dom v bližini snežniških gozdov, v prelepi Loški dolini in še lepši vasi Šmarata.

Po upokojitvi se je najprej včlanil v LD Iga vas in nato 04. aprila 1964 prestopil v LD Nova vas, sedaj LD Martin Krpan Bloke.

Lahko rečemo, da je bil gozd našemu Žanu resnično drugi dom. Že kot otrok je ob očetu doživljal prva srečanja z gozdom, pa delo v Franciji, partizanjenje, zaposlitev kot lovski čuvaj in nadzornik ter bivanje v prečudoviti Leskovi dolini. Vse to je verjetno vplivalo, da je lovec Žan ves svoj prosti čas preživel med lovci in v gozdu.

Žan je bil velik ljubitelj lovskih psov, sam tudi dolgoletni kinolog in eden od ustanoviteljev Lovsko kinološkega društva Cerknica. Med bloškimi lovci je bil vrsto let predsednik kinološke komisije in dolgoletni lastnik istrskega goniča. Za svoje predano delo v kinologiji je bil odlikovan s srebrnim in zlatim znakom Kinološke zveze Slovenije.

Za dolgoletno in predano delo v lovstvu pa je prejel Znak za lovske zasluge in red III. stopnje Zveze lovskih druženj Slovenije. Bloški lovci pa smo mu 15. 02. 1986 podelili naziv častni član družine.

Lovca Žana so lovci LD Martin Krpan Bloke in drugi lovci v lovskem sprevodu pospremili na njegovi zadnji poti in se mu iskreno zahvalili za vse, kar je naredil za slovensko lovstvo.

Hvala in slava, lovec Žan.

*Starešina LD Martin Krpan Bloke
Franc Hiti*

Res ni njegova lepota tisto, s katero gozd prik-lepa nase človeška srca, temveč tisti nežni nekaj, posebni zrak, ki veje iz starih dreves, ki teko čudovito spreminja in obnavlja utrujenost duha človeka. (Po Robertu Stevensonu)

Kaj je navduševalo našega lovskega tovariša Žana Kovačiča, katerega smo 30. 01. 2007 pospremili na njegovi zadnji poti lovci LD Martin Krpan Bloke, lovci pobratene družine Šentrupert, lovci sosednjih druženj in drugi lovci, krajani in občani, ožji in daljni sorodni-

V spomin

Ivici Škrabec v spomin!

Ansambel, ki je leta 1964 uprizoril Krčmarico Mirandolino. Ivica Škrabec sedi prva z desne.

Življenjska pot Škrabčeve Ivice se je začela novembra 1923 v družini Fabiani, v Šmarjeti na Dolenjskem. Bila je sedmi, najmlajši otrok. Njen oče je bil cerkveni organist in je mnogo tudi skladal ter prirejal cerkvene pesmi za mešane zборе. Kultura je bila pri njih doma. Kljub skromnemu življenju so vsi otroci študirali in nekaj postali. Njena mati je bila šivilja in od tod tudi izvira poznejša Ivičina ljubezen do ročnih del. Bila je versko vzgojena, poštenost pa je bila ena izmed osnovnih vrednot, ki je bila v družini zelo spoštovana.

Osnovno šolo je končala v Šmarjeti in šolanje nadaljevala na nižji gimnaziji Poljane v Ljubljani, kjer je bila zelo pridna učenka in ji ni bilo treba opravljati male mature. Vpisala se je na učiteljske ter leta 1944 maturirala.

Z delom v razredu se je najprej srečala v Šmarjeti. Temu službovanju niti ne moremo reči zaposlitev, saj je najprej delala kar zastonj, brez plačila. Po vojni pa je v Šmarjeti dobila

prvo pravo službo.

Pot jo je pozneje odpeljala v Prekmurje, kamor so jo leta 1947 premestili. Nič rada ni odšla v te, od boga in ljudi pozabljene kraje. V Srednji Bistrici pri Črensovcih je delala dve leti, nato pa so jo z dekretom spet premestili, tokrat v Stari trg pri Rakeku. V Loški dolini se je počutila bolje, tudi pokrajina ji je bila bolj blizu, pa ljudje in način življenja ... Oktobra leta 1952 pa je prišla poučevati na Bloke.

Ivica je bila zelo aktivna tudi izven šole. Že v Starem trgu in tudi pozneje na Blokah je bila načelnica ženskih oddelkov TVD Partizan. Sodelovala je na nastopih in bila zelo zagnana telovadka. Takrat je bilo na Blokah še veliko ljudi in vsi so se družili v telovadnem društvu ter prirejali nastope. Tisto so bili lepi časi. Nastopali so na združenem dvorišču, saj doma še ni bilo.

Ivica je nekaj časa sodelovala tudi pri uprizorjanju iger kot režiserka. Leta 1954 so igrali komedijo Slaba vest in neki Bločan ji je svetoval, naj vpraša Franceta, ki se je ravno takrat vrnil od vojakov, če bi hotel

sprejeti kakšno vlogo. Tako sta se spoznala in Ivica je v Francetu našla sorodno dušo in poznejšega življenjskega sopotnika ... Zadnja igra, ki jo je režirala, je bila Krčmarica Mirandolina leta 1963.

Kot učiteljica pa je bila Ivica zelo pedantna. Bloško mladež je poučevala slovenščino. Svoje delo je imela rada in na poklic učitelja ni gledala le kot na službo, ampak kot na poslanstvo. Prizadevala si je za lep jezik in služila kot model. Vedno je govorila lepo, izbrano slovenščino, njen govor je bil počasen in premišljen. Vse svoje življenje je posvetila skrbi in negi slovenščine in v ljubezni do materne jezika vzgojila mnoge bloške generacije učencev. Še danes vedo njeni učenci povedati, kako so bili v srednjih šolah pohvaljeni, ker so slovenščino tako dobro znali. In jo znajo še danes! Pravijo, da je najtežje sprejela sklep, da bodo sobote pouka prosti dnevi. Govorila je: »Le kako bodo ti otroci sploh kaj znali slovenščino, če bodo ob sobotah prosti!«

Vzgajala jih je tudi k ljubezni do knjig, branja. Sama je zelo rada prebirala zgodovinske romane,

vedno pa je tudi držala korak s sodobno slovensko literaturo. Bila je šolska knjižničarka in poverjenica Mladinske knjige in Državne založbe Slovenije za Bloke. Kot slavistka na šoli je pripravljala šolske in krajevne proslave in prireditve ter urejala in lektorirala šolsko glasilo *Od Blok do Rut*. Od samega začetka je bila tudi vodja bralne značke na šoli. Poleg slovenščine je poučevala tudi srbohrvaščino, nemščino in gospodinjstvo. Deklice je učila prvih vbodov vezenja, kvačkanja, pletenja, tudi kuhanja. Še posebno zadovoljni pa so bili, ko jim je Ivica pripovedovala o daljnih krajih, ki jih je obiskala. Z možem Francetom sta se pogosto odpravila na pot ter odkrivala Slovenijo in Jugoslavijo. Na vsa potovanja se je prej pripravila in znala s svojimi vprašanji spraviti v zadrego marsikaterega vodiča. Tudi šolske ekskurzije je rada vodila. Njeni opisi srednjeveških gradov in življenja v takratnem času so bili tako živi, da jo je bilo užitek poslušati.

Sodelavci se je spominjajo kot zelo tople, dobrohotne osebe. Vedno je bila pripravljena prisluhniti, pomagati iz stiske, svetovati, si vzeti čas.

Leta 1981 se je upokojila. Vendar poučevanja ni povsem opustila. Priskočila je na pomoč, če je komu kje zaškripalo, zato se je prenekateri srednješolec še po upokojitvi z njo učil sklanjati, spregati, postavljati vejice, naglašati ... Rada se je tudi odzvala povabilom na razredna srečanja, obletnice, kjer so se skupaj z nekdanjimi učenci z nostalgijo spominjali dni v šolskih klopek.

Letos se je njena življenjska pot končala. Vsi se je spominjamo z naklonjenostjo in spoštovanjem. Hvaležni smo, da je bila nekaj časa del naših življenj.

*OŠ Toneta Šraja Aljose,
Grozdana Gornik*

Sladkorna bolezen

Sladkorna bolezen je v zadnjem obdobju vse pogostejše omenjena kronična nenalezljiva bolezen, pri kateri število bolnikov zelo hitro narašča, saj za to boleznijo v svetu trpi okrog 200 milijonov ljudi. Žal Slovenija pri vsem tem ni izjema, saj vsako leto odkrijejo 4 – 5 tisoč novih bolnikov. Tako imamo pri nas že preko 100 tisoč sladkornih bolnikov, kar je 5 % prebivalstva. Med njimi je največ bolnikov s sladkorno boleznijo tipa 2. Ker se bolezen lahko razvija od 5 – 10 let, se jo velikokrat prepozna naključno, ko gre bolnik k zdravniku zaradi drugih zdravstvenih težav in se ob različnih laboratorijskih testih pregleda tudi krvni sladkor. Bolezen pa se lahko ugotovi tudi na preventivnih pregledih.

V Zdravstvenem domu Cerknica je

bila posvetovalnica za sladkorne bolnike ustanovljena leta 2002. Deluje na dveh lokacijah, v Cerknici in Star-em trgu. Skupno ima registriranih 570 sladkornih bolnikov, katerih bolezen je zdravljena zgolj z dieto in tabletami, le nekaj starejših bolnikov je na insulinu. Zavedamo se pomena kakovostnega zdravstveno-vzgojnega dela, zato se trudimo, da ga sladkornim bolnikom čim bolj približamo in prilagodimo. Ker pa je sladkornih bolnikov med nami vedno več, je prav, da nekaj dejstev o sladkorni bolezni vemo vsi.

Sladkorna bolezen se razvije, ko celice trebušne slinavke ne proizvajajo dovolj insulina, oziroma ko telo proizvedenega insulina ne more učinkovito porabiti. Tako celice ne dobijo dovolj glukoze iz hrane in ne

morejo normalno delovati. Vzroki za nastanek sladkorne bolezni so v nepravilni prehrani s posledično debelostjo, premalo gibanja, stres, dednost. Znaki, ki razkrivajo, da ima oseba sladkorno bolezen, so najpogostejše povečano izločanje vode iz telesa (uriniranje), kar neposredno vodi v dehidracijo in hudo žejo, vse to pa spremlja slabo počutje, hujšanje. Lahko pa se pojavi tudi motnja vida, srbež kože ter večja nagnjenost k okužbam. O sladkorni bolezni govorimo, kadar krvni sladkor na tešče preseže mejo 7 mmol/l. Normalna vrednost glukoze v krvi je pod 6 mmol/l.

Sladkorna bolezen se glede na nastanek deli na:

Tip 1 ali od insulina odvisna sladkorna bolezen. Pojavi se že v otroštvu in mladosti, najpogostejše v puberteti in tja do 30. leta starosti. Sodi med avtoimunske bolezni, bolnik pa se mora že od samega začetka nujno

zdraviti z insulinom in zdravljenje z insulinskimi injekcijami ga spremlja vse življenje. Domnevajo, da je vzrok za njen nastanek nesrečna kombinacija dedne zasnove.

Sladkorna bolezen tipa 2 ali od insulina neodvisna sladkorna bolezen je najpogostejša oblika sladkorne bolezni. Pojavljati se začne po 40. letu starosti. Pričetek bolezni je navadno počasen. Ob tej obliki sladkorne bolezni se pogosto pojavljajo tudi vzporedne težave kot so povečana količina maščob v krvi, povišan krvni tlak in čezmerna telesna teža. Bolezen lahko dolga leta urejamo samo s prehrano ali še s tabletami.

Poleg omenjenih oblik diabetesa lahko nastane tudi tako imenovana nosečnostna sladkorna bolezen. Ta najpogostejše nastane zaradi hormonskega stresa in s porodom izgine, se pa lahko v starejšem obdobju ponovi.

Kam so šle bloške zime

TAKO SE MNOGI SPRAŠUJEJO, KO OCENJUJEJO LETOŠNJO ZIMO. PRAVIJO, DA NIČ VEČ NE VELJA STARI REK, KI PRAVI, DA JE NA BLOKAH 6 MESECEV ZIMA, 6 MESECEV PA MRAZ. DELNO IMAJO PRAV.

Res je bila letošnja zima za Bloke nenavadna, ni bila pa izjemna. Povprečne mesečne temperature so bile v decembru, januarju in februarju res visoko nad dolgoletnim povprečjem. V teh treh mesecih se je namreč živo srebro spustilo pod -10 °C samo petkrat, in sicer decembra dvakrat, januarja trikrat, februarja pa sploh ne. Tudi najnižja temperatura v celi zimi -17 °C je bilo zabeleženo samo enkrat, in sicer 27. januarja letos.

Smo pa imeli od leta 1956, od kar se na meteorološki postaji v Novi vasi redno beležijo podatki o vremenu na Blokah, kar nekaj podobnih ali še toplejših zimskih mesecev, npr. dec. 1985, jan. 1988 in febr. 1990.

Ob primerjavi podatkov o povprečnih letnih temperaturah v zadnjih 50-tih letih vidimo, da je to povprečje tudi na Blokah v porastu več kot za 1 °C. Povprečna letna temperatura v letu 2006 je bila 8,4 °C, višja (8,9 °C) je bila le leta 1994, medtem ko je dolgoletno povprečje 7 °C.

Zaradi višjih temperatur smo kljub običajni višini padavin imeli

zelo malo padavin v obliki snega. Večinoma je deževalo. Snežna odeja je Bloke pokrivala le 27 dni in še to le dobrih 10 cm, kar je enako kot v zimi 1988/89 in 1989/90. Dolgoletno povprečje pokritosti s snežno odejo pa znaša 90 dni, največ (130) dni s snežno odejo pa je bilo v zimi 1985/86.

Da je bilo v teh latošnjih zimskih mesecih toliko topleje, so »krivi« jugozahodni vetrovi, ki so predvsem prinašali topel in vlažen zrak. Zato je bilo tudi več oblačnega vremena in smo imeli sonca sorazmerno malo. Ti vetrovi so tudi zelo močno pihali. V noči na 19. januar so posamezni sunki vetra dosegli celo 20 m/sek, kar je več kot 70 km/h. Burje, t. j. severovzhodni veter, ki je za Bloke značilna, pa smo imeli v tej zimi zelo malo.

Kaj pa pomlad, ki naj bi kmalu prišla? Ali bomo tudi zanjo rekli: kam je šla bloška pomlad? Morda! V Notranjsko-kraških novicah je že v januarju BRKLC povabil Francko, da gresta spomladi na Bloke pomagat palme pogozdovati.

France Škrabec

Brez sodnih zaostankov

Pred novim letom me je znanec vprašal, če lahko koplje po parceli, ki je bila last pokojne tete. Redovnice nimajo niti toliko ob smrti, da bi sprle med seboj sorodnike, ker vse prej razdajo. Teta je umrla daljnjega leta 1997, ravno za sv. Tri kralje, ko je bila taka poledica, da so nekateri sorodniki imeli nogavice na čevljih, mlajši pa derze. Se pravi deset let zaostanka. Saj ni čudno. Slovenci vsako leto vložijo pol milijona novih tožb.

Lož je imel včasih, kot vsako mesto, sodišče in tudi zapor. Tudi Bločani so množično hodili po pravico v Lož, sedaj pa po denar. Sodili so kot vojaška sodišča. Ne sicer tako strogo, pač pa tako hitro.

Naj za primer navedem dve tožbi, o katerih so se po mestu največ pogovarjali.

Vdovec se je drugič poročil, medtem ko je sorodnica temu nasprotovala. Prvič sta se po poroki srečala, ko je mož gnal napajat živino. Ženska ga je začela zmerjati, mož pa se je molče sklonil in skočil proti njej. Z rokama jo je pogladil po obrazu ... Spor je bil končan brez besed. Ženska pa, ki je imela na obrazu make up

iz kravjeka, pa na sodnijo. Mimo pisarke je planila naravnost pred sodnika z vsemi dokazi. Sodnik je imel verjetno težave, da je skril smeh. Tožiteljici je dejal, naj pride kasneje, ko mu bo žena prinesla očala. Brez njih pa prav nič ne vidi. Ko je tožiteljica odšla iz pisarne, je še nekaj časa smrdelo za njo po kravjeku.

Ko je doma voda sprala dokazno gradivo in je ženska uvidela, da se je vse dogodilo brez priče, se ji je polegla jeza in primer je bil zaključen.

V Ložu je bilo včasih več trgovin in gostiln in vsem je kar šlo. Nekateri so radi ukanili stranke in enega se je prijelo ime Kanilo. Ob neki priliki mu je naš sosed to zabrusil. Stvar je prišla pred sodišče in sosed je moral plačati globo. V vratih pa se je obrnil k tožitelju in dejal: »Pa Kanilo si!«

No, včasih so se tožili za vsak drek in za vsako ped zemlje, ki pa so jo tudi obdelali, če je bila prisojena njim. Sedaj pa hodijo na sodišče, kot da bi tam prodajali čast. Nekateri pa bi radi v tem brezdušnem svetu iztožili odškodnino za duševne bolečine.

Marica Marolt

Za preživetje sladkornega bolnika so pomembni akutni in kronični zapleti sladkorne bolezni. Med akutne zaplete sodita hipoglikemija – prenizek krvni sladkor in hiperglikemija – previsok krvni sladkor, ki vodi v ketoacidozo in komo. Za bolnika so veliko bolj nevarni kronični zapleti, ker potekajo počasi, skrito in jih bolnik velikokrat ne opazi pravočasno, zato nekateri pravijo sladkorni bolezni kar tiha ubijalka. Sem sodijo spremembe na očeh, okvare ledvic, spremembe na ožilju in živčevju. Značilnost za diabetika je tako imenovano diabetično stopalo, ki je skupen vseh zapletov. Tveganje za amputacijo pa povečajo še poškodbe, okužbe in nestrokovna pedikura.

Prvi del o sladkorni bolezni sem zaključila s komplikacijami. V naslednjem pa vas bom seznanila z metodami, kako se jim izogniti in živeti polno življenje diabetika.

Sonja Kraševac DMS

Čvek

V prejšnji številki našega časopisa smo se z našimi na novoizvoljenimi svetniki in županom pogovarjali, kako naj bo bloška občina bolj prijazna do mladih družin. Razumevajoče so prikimali, saj je znano, da je naša občina demografsko ogrožena. In kaj je res? Na svoji drugi redni seji so svetniki sprejeli proračun občine za leto 2007. Staršem novorojenih Bločanov so namenili 125 € darila za prvorojenca ter za vsakega nadaljnjega otroka še po 42 €. Za te potrebe se naj bi potrošilo 2.086 €. (V Klokočevnikovi demografsko neogroženi občini Izola bo letos dobil vsak novorojenec 500 €.)

Pri »picajzlastem« branju proračuna nato opazite, da se številka 2.086 € ponovi kot strošek pri plačilu mrliške ogledne službe. Čeprav ne vem, kakšne so naloge te službe in kdo jih opravlja, jih verjetno zaračunava po nekem ceniku, ki ga je najbrž podpisal kakšen minister.

Meni pa še vedno ni jasno kaj je za Bloke boljše, če se kakšen Bločan rodi ali umrje. Kaj pa vam?

Čvekač

Žabja svatba

KOT KAŽE, BOMO TUDI LETOS DOŽIVLJALI POMLAD V VEČ DELIH. KO JE NEKOLIKO NEPRIČAKOVANO ŽE SREDI MARCA ZACVETELO DREVJE IN SMO ŽE HITELI NABIRATI REGRAT, NAS JE LE ZA NEKAJ DNI SPET OBISKALA ZIMA. V TISTIH NEKAJ PRAVIH POMLADANSKIH DNEH V ZAČETKU MARCA PA SE JE ŽE ZAČELA ŽABJA SVATBA.

Ste se kdaj vprašali, kam se skrijejo žabe pozimi? Ker so mrzlokrvne in telesno toploto ohranjajo s toploto iz okolice, v zimskih mesecih niso aktivne. Nekateri dvoživke se odpravijo kar daleč do gozda, kjer se zakopljejo v tla, druge ostanejo ob vodotokih vse do jeseni, prezimujejo pa kar pod kamni ali blatu v vodi. V času prezimovanja so dvoživke otrple in se ne gibajo, ne hranijo, dihanje in bitje srca se močno upočasnita. Takoj ko se ponoči ogreje nad ničlo, pa se tudi dvoživke začno prebujati. Začne se žabja svatba. Tiste dvoživke, ki prezimijo v gozdu, čaka še dolga pot

hrbet samice in jo močno objame za prvimi nogami. Samice nato v vodo odložijo jajčeca, iz katerih se po nekaj tednih izležejo ličinke. Ko se ličinke preobrazijo v odrasle živali in spolno dozori, je razvojni krog sklenjen.

Na Blokah živi devet vrst dvoživk, ki se tako po izgledu kot po izbiri življenjskih prostorov precej razlikujejo. Le nekaj vrst dvoživk najdemo v vodah, ki jih naseljujejo ribe. Ličinke večine dvoživk bi bile v takšnih vodah zaradi ribjih plenilcev že vnaprej pogubljene. Zato se že odrasle dvoživke takih voda

izogibajo in v njih ne odlagajo jajc. Na Blokah je tako v Bloškem jezeru kot v Bloščici veliko rib, zato tu najdemo le tri vrste dvoživk. Toliko bolj pomembni pa so manjši stoječi vodni habitati – marsikdo bi jih poimenoval luže. V lužah, ki so pravzaprav le plitve poglobitve, zalite z vodo, dvoživke najdejo ustrezen prostor za razmnoževanje. Voda je ponekod visoka pičlih deset centimetrov. V lužah rib ni, saj se občasno popolnoma izsušijo. Dvoživke to ne ovira, saj se ličinke do konca poletja že preobrazijo v odrasle živali in zapustijo vodno okolje. Takšne luže na Blokah najdemo marsikje, predvsem vzdolž Bloščice, vendar ločeno od struge, ter še na nekaterih drugih močvirnih predelih. Na Blokah v takšnih lužah v spomladanskih mesecih najdemo kar sedem vrst dvoživk. Žal pa tudi na Blokah takšni življenjski prostori izginjajo. Že z majhnimi posegi v strukturo terena lahko luže za vedno izgubimo. Dvoživke tako ostanejo brez vodnega življenjskega prostora in njihov razvojni krog se prekine. In kaj s tem izgubimo mi? Izgubimo koristne živali, ki se hranijo tudi z nam nadležnimi žuželkami in polži. Izgubimo živali, ki nam vsako leto priredijo žabjo svatbo in oznanijo prihod pomladi. In nenazadnje izgubimo tudi del biotske raznovrstnosti, na katero smo tako ponosni.

Jana Kus Veenvliet in
Paul Veenvliet

Krastače, ki ste jih zagotovo že kdaj srečali na vrtu, se včasih kar v dvoje odpravijo iz gozda proti vodi. Samček se povzpne na samico in se jo trdno oklene.

do rek in jezer, kjer samci poiščejo samice. Zanimivo je, da vedno izberejo najkrajšo pot do vode. Kako vedo, v kateri smeri je voda, še vedno ostaja nerazrešena uganika. Kadar selitvene poti dvoživk sekajo ceste, postane njihovo potovanje do mrestišč zelo negotovo. Mnoge končajo pod kolesi avtomobilov. Tiste, ki jim le uspe, pa nadaljujejo pot proti vodi. Ko dospejo do vode, začno samci privabljati samice z oglašanjem. Vrste žab se po oglašanju razlikujejo, tako da samice dobro vedo, v kateri smeri jih čakajo samčki. Pred paritvijo se žabji samesc povzpne na

Zasipavanje luž z odpadnim gradbenim materialom ogroža mnoge dvoživke.

Urejeni lasje

Naj vas najprej potolažim. Morda ob listanju različnih modnih revij vzdihujete nad popolnim videzom slavnih igralk, pevk in manekenk. Toda njihova podoba je skupni izdelek množične ekipe stilistov, umetnikov ličenja, frizerjev in na koncu prijaznih fotografov, ki pogosto z retuširanjem naredijo lepo fotografijo. Kljub vsemu se moramo tudi navadne smrtnice držati nekaterih pravil za doseganje lepšega videza. Vsako jutro si pogledajte s pomočjo manjšega ogledala svojo frizuro na zatilju. Največkrat nam dela preglavice vrtinec na vrhu lasišča. Če imate dolge lase, si med tem, ko se ličite, navijte par pramenov las, seg-

rejte s fenom in pustite 15 minut. Preden zapustite kopalnico, si lase razčesete in utrdite z lakom. Kratke lase, če si jih ne umivate vsako jutro, si lahko suhe s krtačo in fenom prečesete oz. oblikujete, videle boste neverjeten učinek, kot bi prišli od frizerja. Na lase, ki so suhi – velikokrat zaradi barvanja ali trajne, nanesite malo voska, ki ga segrejte med prsti. Lasje se bodo svetili in bodo postali gladki, ko si jih boste razčesali. Če je pričeska pri koži mastnega videza, je rešitev seveda umivanje las,

če pa zanj nimamo časa, si na dlani nanesemo malo pudra za telo in si gremo z rokami skozi lase. Puder

vsrka maščobo in ko lase skratčimo in prečesemo, je učinek svež. Še nekaj receptov za razvajanje vaših las kar doma. Maska za sijoče lase: Vmešamo jajčni beljak, vanj stisnemo sok polovice limone in nanesemo na umite lase. Čez 15 minut dobro speremo pod toplo vodo. Pripravimo si lahko tudi limonino oblogo. Ožamemo limono, precedimo, ker se kosmiči limone zapletejo med lase in jih težko odstranimo, sok zlijemo v pol litra tople vode – telesna temperatura, dodamo dve jedilni žlici olivnega olja. Mešanico vtremo v umito lasišče. Za boljši učinek toplote glavo zavijemo v brisačo, da nas ne hladi. Pustite pol ure, nato sperite z vodo.

Frizerski salon Jožica

MAKARONI IN ŠPAGETI

Bločani se na poti domov skoraj obvezno ustavijo na Bloški Polici. Včasih so bile v tej vasi kar tri gostilne še iz furmanskih časov. Do danes je vzdržala samo ena, pa še ta je v zadnjem času dobila novo obleko in novo vsebino. V mlajših rokah je zdaj Gostilna in špageterija Rigler.

Pa sta dva Bločana modrovala:

»Na Bloški Polici sã pr' Riglerjevo Francka – nu sej uona je Turko-va Francka s Stadjenca – sã dobiu domače klobase, take jøn drgačne. Še plučn'ce sã dobiu, pa domač nuotranjskã želuodec. Zdej dobiš pa tud makaruone.«

»Ja, al' makaruonã imajo luknje,« pravã drugã, špagetã jøh pa nejma-jo. Zekaj je puotlej špageterija?»

»Mejnde je pr' podirajnã in prezidavã zmankalu dnarja, de bã kãpili še bormašino ze makaruone vrtat, špagetã so pa toku al' toku brez luknã.«

»Nu, ja! Buodo zdej pa naše aržete vrtalã, tako bormašino pa tãmladi imajo.«

RAKETE RUANDE

Boste rekli, kaj pa imajo rakete z Ruando v Afriki. Spomnite se, da je tam naša Bločanka, sestra Vesna, ki skrbi za množico tamkajšnjih otročičev.

Naš župnik g. Lojze – pravilno župni upravitelj (sam pravi, da ni župni upravitelj ampak stečajni upravitelj, ker mu zmeraj denarja zmanjka za vse, kar počne) – no, g. Lojze je v januarskem farnem oznanilu zapisal, da so koledniki, ki so na dan sv. Treh kraljev krožili po Blokah, nabrali za Vesnin misijon v Ruandi 2.700 evrov. S tem bo lahko kupila za njene varovance dosti riža in fižola.

Ob tem mi je prišlo na misel, koliko pokanja raket in petard smo na Blokah imeli za božič in novo leto. Koliko je to »koštalo«!

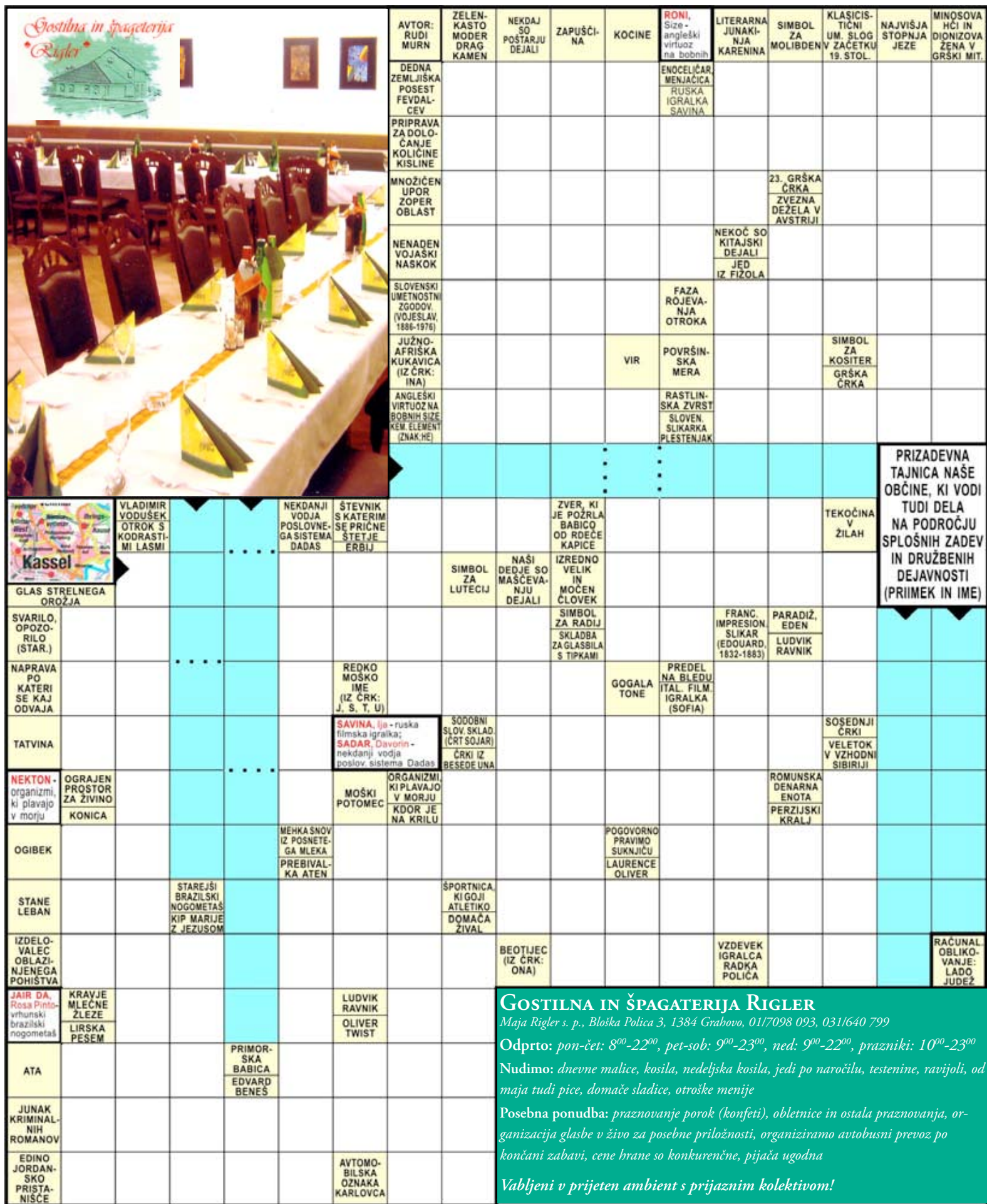
Bolj koristno bo, če vsi raketarji v bodoče kaj tega denarja dajo sestri Vesni pa bo lahko kupila dosti fižola. S tem bodo zamorčki lahko veselo »pokali« ne samo za novo leto ampak celo leto.

*Da bi za veliko noč sproščeno
»pokali« ob obilici pirhov, želi
vaš Obloški Tonček*

Sneženi krompir

Ker letošnja zima ni dala niti toliko snega, da bi naredili krepkega – krpanovskega sneženega moža (gl. sliko na str. 34 lanske številke 2 našega glasila), je namesto tega zrastle bloški krompir kot sneženi možiček. Bločani »imamo pa res krompir!«

Nagrade podeljuje Špageterija in gostilna Rigler:

1. nagrada – plošča Rigler za 4 osebe
2. nagrada – kalamari Rigler za 2 osebi
3. nagrada – palačinke Rigler za 1 osebo

Geslo nagradne križanke pošljite do 26. 4. 2007

na naslov: Občina Bloke, Bloški korak, Nova vas
4a, 1385 Nova vas

Nagrade iz prejšnje številke je podelila gostilna Miklavčič in so bili izžrebani:

1. nagrada: kosilo za štiri osebe je prejela Malka Strohsack, Postojnska 23, 1381 Rakek

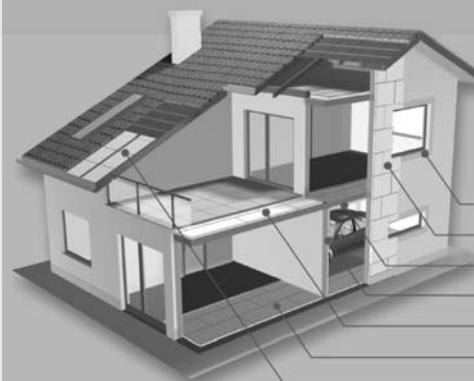
2. nagrada: kosilo za dve osebi je prejela Danica Majdič, Hribarjevo 8, 1385 Nova vas

3. nagrada: kosilo za eno osebo je prejel Marjan Špilak, Hrašče 6a, 6230 Postojna

NOVOLIT, PODJETJE ZA
PROIZVODNJO IZOLACIJSKIH
IZDELKOV D.D. • NOVA VAS 56
SI-1385 NOVA VAS NA BLOKAH

TELEFON +386 1 7050 300
TELEFAXS +386 1 7050 330
E-MAIL NOVOLIT@NOVOLIT.SI
HTTP://WWW.NOVOLIT.SI

FASADNI PROFILI
FASADNI SISTEMI
PRIBETONIRANE PLOŠČE
ABSORPCIJA ZVOKA
RAVNE STREHE
IZOLACIJA TAL
POŠEVNE STREHE

>>> CELOVITE REŠITVE NA PODROČJU TOPLOTNE IN ZVOČNE IZOLACIJE

Z NAMI VAM BO POLETI HLADNO IN POZIMI TOPLO

GRADBENO TEHNIČNA TRGOVINA

01/705 03 57
01/705 03 00

Pokličite svetovalci vam bomo
041/993 591

Čelada gozdarska
Husqvarna

39,60 €
9.489,74 SIT -30%

Mot. žaga Stihl 170;
1,8 KM; 3,8 kg

204,89 €
49.099,84 SIT -30%

Plošče gips 12,5,
1200 x 1200

4,63 €
1.109,53 SIT -50%

URSA ELF 100
(rol=8,4 m²)

19,20 €
4.601,09 SIT -50%

Silvanol G rjavi 10l

22,28 €
5.339,18 SIT -30%

Kotel DEMIR DOKUM
DKY-S 5-34,9 (30kW)

713,57 €
170.999,91 SIT -30%

PONUDBA VELJA DO RAZPRODAJE ZALOG.
Popust velja za gotovinsko plačilo. Cene vključujejo DDV.

VSE ZA GRADNJO od temeljev do strehe v Novi vasi na Blokah

FRAGMAT

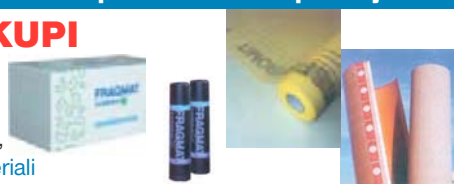
izolirka

NOVO Keramične ploščice različnih proizvajalcev

UGODNI NAKUPI

Gradbeni material:

Prodajni program
Fragmat TIM-a
(termo in hidroizolacija),
ter ostali gradbeni materiali

Pohištvo in bela tehnika

Ugodno lahko kupite belo tehniko proizvajalca **Gorenje**
in **Matrix**. Prodajni program **Lesnine**, vzmetnice
MEBLO, kuhinje **SVEA** in **GARANT** DANA

lesnina GARANT SVEA gorenje MATRIX alples joqi URSA LAFARGE

AKCIJA

- Akcijska odprodaja blaga iz zaloge - **popust do 60%!**
- Strešne kritine **TONDACH**, **BRAMAC**, Paropropustna folija **DuPont**, **Tyvek**
- Fasade **ROFIX**, **weber**

ZA DROBIŽ Modularni blok 29 x 19 x 19 cm

Blago lahko dobite na ugoden **kredit do 24 obrokov**. Po dogovoru vam nudimo dostavo s tovornim vozilom z dvigalom ter dostavnim kombijem.

Trgovina Sodražica
Cesta Majde Šilc 1, Sodražica
tel.: 01 836 67 77, 031 248 875
Delovni čas: 7.30 do 19.
sobota: 7.30 do 12.

Trgovina Cerknica
Cesta 4. maja 1., 1380 Cerknica
tel.: 01 709 38 01 ali 051 378 042
Delovni čas: 8.00 do 12.00 in 15.00 do 19.00
sobota: 8.00 do 12.00

Elanda d.o.o.

Elanda d.o.o.
Plosovo 2
1315 Velike Lašče

Vrtnarija

Kot že nekaj pomladi, vas tudi letos vabimo v našo vrtnarijo.
V toploti rastlinjakov že lepo raste

okensko
in
balkonsko cvetje

enoletnice
za zasaditev gredic
in grobov

dišavnice
in
začimbe

sadike
zelenjave

Na voljo bo tudi substrat za presajanje in gnojila.
Veselim se vašega obiska!

Kako nas najdete?

V **Novi vasi**, zavijete za **Velike Lašče**, prevozite **Lužarjev breg** (na žalost je še makadamski) in po dolini naprej čez **Karlovico**. Ko se cesta spusti po klančku navzgor pridete do križišča, kjer peljete še po glavni cesti (ne levo) naprej čez mostiček, nato pri drugem odcepu pri tabli **Plosovo**, zavijete desno. Nato peljete še dobrih 300 m in ste pri nas.

Lahko pa uberete daljšo asfaltno pot čez **Sodražico** in nato proti **Svetemu Gregorju** in naprej čez **Malo Slevico**, kjer zavijete levo proti **Novi Vasi** in nato pri odcepu za **Plosovo** levo.

041/753-031